

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Rozvoj cestovního ruchu na Chebsku

Bc. Isabel Zýková

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Isabel Zýková

Provoz a ekonomika

Název práce

Rozvoj cestovního ruchu na Chebsku

Název anglicky

Tourism Development in Cheb Region

Cíle práce

Cílem diplomové práce je, na základě provedené analýzy nabídky a poptávky, navrhnout možnosti rozvoje cestovního ruchu na Chebsku.

Metodika

V práci budou využity metody analýzy a syntézy. Bude provedena analýza nabídky a poptávky cestovního ruchu. Bude provedena analýza selektivních, lokalizačních a realizačních předpokladů cestovního ruchu v destinaci. K analýze poptávky bude využito dotazníkové šetření.

Na základě výsledků analýzy budou navrženy opatření (produkty) k rozvoji cestovního ruchu na Chebsku. V rámci navržení produktů bude proveden odhad nákladů na jejich realizaci a navrženy možnosti jejich financování. Výsledky a závěry práce budou formulovány tak, aby je mohla využít veřejná správa (destinační společnost) pro rozvoj regionu.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Chebsko, cestovní ruch, rozvoj regionu, předpoklady cestovního ruchu.

Doporučené zdroje informací

- DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2007. 205 s. ISBN 80-7168-901-7.
- GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent RITCHIE. Brent. Cestovní ruch: principy, příklady, trendy. 1. vyd. Brno: BizBooks, 2014. 545 s. ISBN 978-80-265-0298-2.
- HESKOVÁ, Marie a kol. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. 223 s. ISBN 80-7168-948-3.
- PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.
- RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Michaela Havlíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 5. 1. 2017

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 1. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 21. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Rozvoj cestovního ruchu na Chebsku" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Michaele Havlíkové, Ph.D. za odborné vedení, podnětné připomínky a cenné rady, které mi poskytla při vypracování této práce.

Rozvoj cestovního ruchu na Chebsku

Souhrn

Diplomová práce je zaměřena na oblast cestovního ruchu na Chebsku. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická východiska slouží k uvedení do problematiky cestovního ruchu. Praktická část práce je rozdělena na analýzu nabídky a poptávky cestovního ruchu v chebském regionu. Analýza nabídky zahrnuje analýzu lokalizačních, selektivních a realizačních předpokladů cestovního ruchu v regionu. Analýza poptávky byla zpracována na základě dotazníkového šetření. Díky získaným informacím byl zhodnocen současný stav cestovního ruchu v chebském regionu a byly zjištěny určité nedostatky. Na základě výsledků jsou navržena doporučení pro zlepšení rozvoje cestovního ruchu na Chebsku.

Klíčová slova: Chebsko, cestovní ruch, rozvoj regionu, předpoklady cestovního ruchu

Tourism development in Cheb region

Summary

The thesis is focused on tourism in the Cheb region. It is divided into a theoretical and a practical part. The theoretical basis serves as an introduction into the tourism issue. The practical part is divided into an analysis of supply and demand of tourism in the Cheb region. The analysis of supply includes an analysis of localization, selective and implementation assumptions of tourism in the region. The analysis of demand was comprised on a questionnaire survey. The current status of tourism in the Cheb region was evaluated and certain deficiencies were discovered through the obtained information. Based on the results, recommendations for improvements of the development of tourism in the Cheb region were proposed.

Keywords: Cheb region, tourism, regional development, assumptions of tourism

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Cestovní ruch a jeho význam	14
3.2 Typologie cestovního ruchu	15
3.2.1 Druhy cestovního ruchu	15
3.2.2 Formy cestovního ruchu	16
3.3 Předpoklady cestovního ruchu	17
3.3.1 Selektivní předpoklady cestovního ruchu	17
3.3.2 Lokalizační předpoklady cestovního ruchu	18
3.3.3 Realizační předpoklady cestovního ruchu	20
3.4 Trh cestovního ruchu.....	21
3.4.1 Poptávka cestovního ruchu	22
3.4.2 Nabídka cestovního ruchu	23
3.4.3 Služby cestovního ruchu	24
3.5 Destinace cestovního ruchu.....	25
3.6 Rozvoj cestovního ruchu.....	27
3.6.1 Pozitivní a negativní dopady cestovního ruchu	28
4 Praktická část	30
4.1 Základní charakteristika Chebska	30
4.2 Analýza nabídky cestovního ruchu na Chebsku	32
4.2.1 Lokalizační předpoklady cestovního ruchu	32
4.2.2 Selektivní předpoklady cestovního ruchu	44
4.2.3 Realizační předpoklady cestovního ruchu	49
4.3 Analýza poptávky cestovního ruchu na Chebsku	53
4.3.1 Obecné informace o respondentech	53
4.3.2 Poznání typic. charakteristik týkajících se realizace cesty respondentů... 54	
4.3.3 Návštěva atraktivit a akcí v regionu	57
4.3.4 Spokojenost respondentů	58
4.3.5 Závěry z dotazníkového šetření a diskuze	61
5 Možnosti rozvoje cestovního ruchu na Chebsku.....	64
5.1 Propagace regionu	64
5.1.1 Webové stránky	64

5.1.2	Facebookové stránky	65
5.1.3	Reklama	66
5.1.4	Turistické balíčky	67
5.2	Zřízení destinační společnosti	75
6	Závěr.....	78
	Seznam použitých zdrojů	81
	Seznam zkratk	84
	Seznam obrázků	85
	Seznam tabulek	85
	Seznam grafů.....	85
	Příloha.....	86

1 Úvod

Cestovní ruch je považován za jedno z významných odvětví národního hospodářství. Vzniká v něm nejvíce pracovních příležitostí a významně ovlivňuje další hospodářská odvětví, jako je například doprava, obchod nebo stavebnictví. Lze tedy konstatovat, že cestovní ruch má pozitivní vliv na národní hospodářství.

Cestovní ruch patří mezi ukazatele životní úrovně obyvatelstva. Má vliv na zvyšování kvality života a životní úrovně lidí. Díky cestovnímu ruchu dochází k regeneraci duševních a fyzických sil člověka a vybízí k vhodnému využití volného času. Cestovní ruch umožňuje poznávat nová místa, lidi a jejich tradice a kultury. Obecně jsou tedy jeho prostřednictvím uspokojovány lidské potřeby. Má příznivý vliv na udržování tradic a zároveň rozvoj daného místa.

Nelze přehlédnout i podíl cestovního ruchu na rozvoji regionů. Vytvářením nových pracovních míst ovlivňuje snižování nezaměstnanosti, je zdrojem příjmů do místních rozpočtů. Rozvoj cestovního ruchu podporují investiční aktivity, kdy se daří podnikání, udržování a ochraně památek, rozvoji služeb, zlepšení infrastruktury, rozvoji cyklistických a turistických tras. Dochází tak ke zkvalitnění života obyvatel, ke zvelebení a k větší atraktivitě měst a celého regionu. Tím pak mohou daná místa přilákat více návštěvníků.

Pro každý region, ale i samotnou obci je důležité využít veškerých přírodních, kulturních, technických a dalších atraktivit, které mohou přilákat návštěvníky. Je důležité využít potenciálu každého místa, který může být podnětem k jeho rozvoji. Každý region je odlišný a něčím specifický, čímž je zajímavý pro své návštěvníky. Česká republika, Chebsko mají předpoklad pro rozvoj cestovního ruchu. Mezi přednosti chebského regionu patří zejména historické objekty, místa spojená se slavnými osobnostmi, specifická architektura, lázeňství, prameny, cykloturistika, vodní turistika, lesní porosty, přírodní parky a nabídka volnočasových aktivit. Pořádají se zde tradiční kulturní akce oblíbené nejen u místních obyvatel.

Aby se využil potenciál tohoto regionu, měla by se vytvořit dostatečná nabídka, která pokryje požadavky návštěvníků, respektive zákazníků, aby měli důvod na Chebsko zavítat. Je třeba cílit na jednotlivé skupiny s různými preferencemi. Je důležité utvářet

nabídku jak pro rodiny s dětmi, tak pro samostatné páry či skupiny přátel, či lidí upřednostňující různé formy cestovního ruchu. V neposlední řadě je výhodné podpořit vícedenní pobyty. Pro Chebsko je podstatné, aby jeho region byl neustále rozvíjen a splňoval tak současné standardy a představy zákazníků.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je navrhnout možnosti rozvoje cestovního ruchu na Chebsku na základě provedené analýzy nabídky a poptávky. Tyto návrhy jsou určeny veřejné správě působící v regionu.

2.2 Metodika

Pro naplnění cíle práce byla provedena analýza nabídky a poptávky cestovního ruchu. Nejprve však byla zpracována teoretická východiska, která slouží k uvedení do problematiky cestovního ruchu. Pro zpracování teoretické části bylo čerpáno ze sekundárních zdrojů dat, a to z odborné literatury a elektronických zdrojů.

Praktická část práce je rozdělena na analýzu nabídky a poptávky cestovního ruchu v chebském regionu. Pro analýzu nabídky tohoto regionu bylo využito regionální literatury, elektronických zdrojů, propagačních materiálů a tisku. Na základě získaných informací z těchto zdrojů byla zpracována charakteristika zvolené oblasti a dále byla provedena analýza lokalizačních, selektivních a realizačních předpokladů cestovního ruchu v regionu.

Pro analýzu poptávky tohoto regionu bylo využito primárních dat. Data byla získána technikou sběru dat, a to osobním dotazováním pomocí tištěných dotazníků. Dotazníkové šetření se uskutečnilo v měsících červen až září roku 2016.

Respondenti byli osloveni na nejfrekventovanějších místech chebského regionu a své odpovědi zaznamenávali do tištěných dotazníků. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 200 lidí. Ve vybraném vzorku bylo zastoupeno 88 mužů a 112 žen všech věkových kategorií. Věkové složení respondentů je uvedeno v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Věkové složení respondentů

Věková kategorie	Počet	Zastoupení v %
Méně než 18 let	7	3
18 – 25 let	24	12
26 – 35 let	31	15

36 – 45 let	38	19
46 – 55 let	63	32
56 – 65 let	26	13
66 a více let	11	6
Celkem	200	100

Zdroj: vlastní zpracování

Největší skupinu tvořili lidé ve věku 46 – 55 let (32 %). Druhou nejpočetnější skupinou byli lidé ve věku 36 – 45 let (19 %) a třetí nejpočetnější skupinu tvořili lidé ve věku 26 – 35 let (15 %). Nejmenší skupinu tvořili respondenti mladší 18 let (3 %).

Dotazník obsahoval kombinaci 16 uzavřených a otevřených otázek vztahující se k dané problematice a k identifikaci respondenta. Kompletní dotazník je k nahlédnutí v příloze diplomové práce.

Interpretace odpovědí z dotazníků je rozdělena do několika částí. V první části jsou uvedeny obecné informace o respondentech. Ve druhé části jsou vyhodnoceny ty odpovědi účastníků dotazníkového šetření, která vedou k poznání typických charakteristik týkajících se realizace cesty respondentů do chebského regionu. V další části jsou uvedeny nejnavštěvovanější akce a atraktivita regionu. Poslední část vyhodnocuje spokojenost respondentů. U otázky č. 4 respondenti hodnotili spokojenost s jednotlivými aspekty na číselné škále od 1 (výborné) do 5 (nedostatečné). Některé charakteristiky regionu nejsou hodnoceny všemi respondenty, jelikož s daným aspektem nemají zkušenosti. Toto hodnocení bylo do dotazníku zařazeno z toho důvodu, že je důležité zjistit, jak jsou návštěvníci spokojeni s určitými aspekty města. Díky tomuto hodnocení lze zjistit nedostatky určitých oblastí, které je třeba napravit.

Získaná data z tohoto výzkumu byla vyhodnocena pomocí programu Microsoft Excel, kde byla přepracována na numerické hodnoty, které byly následně převedeny do grafů a tabulek. Výsledky z dotazníkového šetření a jejich následné zhodnocení jsou uvedeny v kapitole Analýza poptávky na Chebsku.

Poslední kapitola Možnosti rozvoje cestovního ruchu na Chebsku nabízí určitá opatření k rozvoji cestovního ruchu na Chebsku. Doporučení by mohla využít veřejná správa regionu pro rozvoj cestovního ruchu, pro zvýšení atraktivity a návštěvnosti Chebska.

3 Teoretická východiska

3.1 Cestovní ruch a jeho význam

Pro pojem cestovní ruch neexistuje jednotná definice. To je zapříčiněné tím, že cestovní ruch je složitý proces, který tkví v mnohooborovosti a průřezovosti. (Ryglová, 2007) Autoři a organizace se v definování tohoto pojmu rozcházejí. Uznávanou definicí, která slouží pro statistické sledování, je od Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO). Ta charakterizuje cestovní ruch jako činnost lidí, spočívající v cestování a pobytu v místech mimo místa jejich obvyklého pobytu po dobu kratší jednoho uceleného roku za účelem využití volného času, obchodu a jinými účely. (UNWTO, 2001) Podle této definice cestovní ruch zahrnuje cestování za účelem odpočinku, podnikání, návštěvy přátel či příbuzných, léčení a jiných osobních důvodů. Nezahrnuje však dojíždění, cestování za účelem studia či získání zaměstnání. Dále cestovní ruch nezahrnuje cestování migrantů, diplomatů či ozbrojených sil. (UNWTO, 1999)

Autorky Morávková a Drobná (2004) ve své definici uvádí, že osoby cestují ve svém volném čase na přechodnou dobu mimo své bydliště po dobu kratší jednoho roku za jiným účelem, než je vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

Pásková a Zelenka (2012, s. 45) definují cestovní ruch jako „komplexní společenský jev, jako souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně - správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystému na uvedené aktivity.“

Cestovní ruch (CR) je zkoumán několika vědními disciplínami, např. geografii, ekonomikou, sociologií, psychologii nebo pedagogikou. (Hesková a kol., 2006) K hlavním předpokladům rozvoje cestovního ruchu je bezpečnost v daném místě, dostatek volného času a finančních prostředků. Díky cestovnímu ruchu jsou uspokojovány lidské potřeby. Postupem času se tyto potřeby přesunují z potřeb luxusních a zbytných do potřeb běžných. (Indrová, Houška a Petrů, 2011)

Význam cestovního ruchu spočívá v mnoha aspektech. Slouží k účelnému využití volného času, podílí se na rozvoji osobnosti, napomáhá k utváření životního stylu lidí,

podporuje vzdělávání, slouží k získání jazykových schopností, je prostředkem léčebného působení a odpočinku a má ekonomický přínos. (Francová, 2003) Cestovní ruch patří mezi jedno z nejvýznamnějších odvětví světového hospodářství, které nabízí nejvíce pracovních příležitostí. Cestovní ruch je tak pro mnohé země zdrojem příležitostí pro zlepšení jejich národní ekonomiky. (Ryglová, 2007)

3.2 Typologie cestovního ruchu

Cestovní ruch lze členit dle různých kritérií na jednotlivé formy a druhy. V odborné literatuře je toto členění nejednotné. Někteří autoři považují za druhy to, co jiní považují zase za formy a naopak. V dalších odborných literaturách je uplatněno společné kritérium a to typy cestovního ruchu. Následující kritéria jsou rozdělena na formy a druhy, jelikož je toto nejčastější členění.

3.2.1 Druhy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu jsou vyjádřeny dle způsobu jeho realizace. Následující členění je uvedeno dle Morávkové a Drobné (2007). Cestovní ruch podle místa realizace je členěn na domácí, zahraniční a tranzitní cestovní ruch. Cestovní ruch podle délky pobytu je rozlišen na krátkodobý, který je charakteristický dobou pobytu zpravidla do tří přenocování a dlouhodobý, který představuje více jak tři přenocování. Ten je však omezen maximální dobou šesti měsíců v domácím cestovním ruchu a jedním rokem v zahraničním cestovním ruchu. Cestovní ruch podle vlivu na platební bilanci státu je rozdělen na aktivní a pasivní cestovní ruch. Cestovní ruch podle způsobu zabezpečení cesty a pobytu je členěn na organizovaný cestovní ruch, kdy cestu a program zajišťuje zprostředkovatelský subjekt a neorganizovaný cestovní ruch, kde veškeré služby jsou zajišťovány účastníkem samotným. Cestovní ruch podle příslušnosti účastníků ke skupině je rozdělen na individuální cestovní ruch, kdy účastník cestuje sám nebo se členy své rodiny a skupinový cestovní ruch, kdy spolu cestuje skupina účastníků z určitého kolektivu. Cestovní ruch podle způsobu financování je členěn na komerční a sociální cestovní ruch. Cestovní ruch podle dopadu na životní prostředí je rozdělen na měkký cestovní ruch, kde je minimálně narušováno navštívené přirozené prostředí a tvrdý cestovní ruch, kde je životní prostředí narušováno.

Hesková (2006) dále využívá členění cestovního ruchu dle věku účastníků, které je dále rozděleno na cestovní ruch dětí, mládežnický, rodinný a seniorský cestovní ruch. Podle převažujícího místa pobytu, kde je rozlišen městský, příměstský, venkovský, přímořský horský a vysokohorský cestovní ruch. Podle ročního období, které je rozděleno na sezonní, mimosezonní a celoroční cestovní ruch. Dále využívá členění cestovního ruchu podle použitého dopravního prostředku, kde je rozlišen motorizovaný, železniční, letecký a lodní cestovní ruch. A podle z hlediska dynamiky je cestovní ruch rozdělen na pobytový a putovní.

3.2.2 Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu jsou rozlišovány na základě motivů účastníků cestovního ruchu. Mezi základní formy patří rekreační cestovní ruch, u něhož je hlavním motivem obnovení duševních a fyzických sil člověka ve vhodném přírodním prostředí. Projevuje se jak pasivním, tak aktivním odpočinkem. Ten je spojen například s pohybem nebo s nenáročnou sportovní činností. Základní formou je sportovní cestovní ruch, který zahrnuje veškeré sportovní činnosti jako jsou turistika pěší, horská, vodní, cykloturistika a mototuristika, nebo plavání, lyžování či golf. V neposlední řadě zahrnuje také pasivní účast na sportovních akcích formou diváctví. (Hesková, 2006)

Mezi základní formy cestovního ruchu se dále řadí kulturně-poznávací cestovní ruch, který zahrnuje návštěvu kulturně-historických památek, kulturních zařízení, kulturních akcí a kulturní krajiny. Hlavní motivací je poznání historie, kultury, zvyků a tradic. Podporuje vzdělávání. (Indrová a kol., 2004) Určitou formou se stává i náboženský cestovní ruch, u něhož je hlavním motivem navštívení místa s náboženským významem. Zahrnuje návštěvu církevních památek, poutních a posvátných míst i účast na náboženských obřadech. Zdravotně-orientovaný cestovní ruch je zaměřený na udržení a regeneraci fyzického i psychického zdraví. Člení se na cestovní ruch medicínský, lázeňský a wellness. (Palatková a Zichová, 2011)

Základní formu cestovního ruchu dále představuje přírodní cestovní ruch, který se vyznačuje poznáváním přírody účastníky na místech, která jsou něčím výjimečná a atraktivní. Zahrnuje návštěvu přírodních rezervací, národních parků, pralesů, pouští a arktických oblastí. Patří sem také ekoturismus, což je zvláštní typ této formy, který je charakteristický pobytem v přírodě, jež nenarušuje přirozené prostředí. Také cestovní ruch

se společenskými motivy zahrnuje návštěvu známých, pobyty v rodinách a účast na společenských akcích. Účastníci jsou motivováni komunikací s lidmi, navázáním kontaktů s lidmi, získáním nových přátel a poznáním stylu života určité skupiny lidí. (Drobná a Morávková, 2007) Dále lze zmínit dobrodružný cestovní ruch, který je uskutečňován na neobvyklých místech. Je spojen s nebezpečím a osobní výzvou. Jedná se například o potápění nebo zdolávání vysoko položených míst. (Page, 2009)

3.3 Předpoklady cestovního ruchu

Existence cestovního ruchu a jeho rozvoj jsou ovlivněny určitými předpoklady. Ty lze členit na selektivní, lokalizační a realizační.

3.3.1 Selektivní předpoklady cestovního ruchu

Selektivní předpoklady cestovního ruchu neboli stimulační předpoklady podněcují vznik a rozvoj cestovního ruchu ve funkci poptávky. Vyjadřují schopnost dané destinace podílet se na cestovním ruchu a určují potenciální oblasti a účastníky cestovního ruchu. Selektivní předpoklady lze dělit na objektivní a subjektivní. (Hamarnehová, 2012)

Objektivní předpoklady cestovního ruchu

Objektivní předpoklady cestovního ruchu jsou rozděleny na politické, ekonomické, demografické, urbanizační a ekologické podmínky. Do politických podmínek patří světový mír, země bez válečných konfliktů, politická situace uvnitř státu, politický systém zemí a státní hranice pro volný pohyb osob. Ekonomické podmínky zahrnují životní standard obyvatelstva a dostatek volného času. Demografické podmínky tvoří zaměstnání obyvatel, vzdělání, věkovou strukturu, podíl městského obyvatelstva a stupeň jeho koncentrace. Častějšími účastníky cestovního ruchu jsou mladší lidé ve věku 15-39 let, ekonomicky aktivní a s vyšším vzděláním. V urbanizačních podmínkách jsou sledováni obyvatelé z měst a venkova. V cestovním ruchu jsou aktivnější obyvatelé z měst. V ekologických podmínkách je důležité, aby rozvoj cestovního ruchu byl v souladu s udržitelným rozvojem. (Hamarnehová, 2012)

Do těchto předpokladů lze také zahrnout administrativní podmínky, jako jsou právní předpisy, zákony a vyhlášky o cestovním ruchu, a technické vlivy, jako je rozvoj informačních technologií nebo rezervační systémy. (Ryglová, 2007)

Subjektivní předpoklady cestovního ruchu

Tato skupina předpokladů je tvořena psychologickými podněty, které ovlivňují rozhodování účastníků cestovního ruchu. Pro destinaci cestovního ruchu je důležitá reklama, propagace, zkušenosti, móda a její pověst. Potenciální návštěvníci dané destinace se rozhodují také na základě její nabídky a přívětivosti rezidentů. Kromě psychologických podnětů se mezi subjektivní předpoklady řadí praktiky obchodování, oblast řízení a managementu destinace. fungování cestovního ruchu určité destinace je důležitá spolupráce podnikatelů, komunity, místní a státní správy, do které jsou přirozeně zapojeny marketing, branding a management destinace. V některých případech je uplatňován také demarketing, který se využívá za účelem snížení poptávky v určitém místě. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011)

3.3.2 Lokalizační předpoklady cestovního ruchu

Lokalizační předpoklady cestovního ruchu jsou dány územím. Jsou členěny na přírodní a společenské předpoklady. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011)

Přírodní předpoklady cestovního ruchu

Přírodní předpoklady mají relativně neměnný charakter. Klimatické podmínky oblasti jako je teplota, množství srážek, vlhkost vzduchu, jsou dány především její polohou v podnebním pásmu. (Hamarnehová, 2012) Čím je klima příjemnější, tím lepší jsou předpoklady pro realizaci cestovního ruchu. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011)

Mezi další přírodní předpoklady patří vodstvo, moře, řeky, jezera, vodopády gejzíry a prameny. Jeho význam závisí na jeho atraktivnosti, mohutnosti a využitelnosti pro rekreaci a cestovní ruch. Potenciální návštěvníci cestovního ruchu se rozhodují pro návštěvu povrchových vod podle teploty, čistoty, barvy vody, nebo také podle kvality pláží. Atraktivní bývají i podzemní vody v podobě gejzírů nebo pramenů, které jsou důležité pro lázeňské oblasti. (Hamarnehová, 2012)

Další přírodní předpoklad tvoří povrchy území, které ovlivňují atraktivitu oblasti. Pro cestovní ruch jsou významné hornatiny a velehory s velkými výškovými rozdíly a s příznivými podmínkami jak pro letní, tak zimní turistiku a zimní sporty. Pro cestovní ruch jsou dále přitažlivé písčité pláže, skalní útvary, jeskyně nebo pískovcová skalní města. (Hamarnehová, 2012)

Fauna a flóra tvoří poslední přírodní předpoklad cestovního ruchu. Rostliny i živočišstvo jsou významnou složkou přírodního prostředí. Pro účastníky cestovního ruchu jsou atraktivní například lesní prostory určené k rekreaci, národní parky, zoologické zahrady a chráněná a lovná zvěř. (Hamarnehová, 2012)

Společenské předpoklady cestovního ruchu

Společenské předpoklady cestovního ruchu zahrnují kulturně-historické památky, zařízení a akce, díky nimž je uspokojována poptávka účastníků po vzdělání i zábavě. Na rozdíl od přírodních podmínek jsou člověkem vytvořené. (Hamarnehová, 2012)

Kulturně-historické památky jsou významné odkazy historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob až po současnost. Památky mohou mít revoluční, historickou, uměleckou, vědeckou nebo technickou hodnotu. Některé památky jsou spojovány s významnými osobnostmi nebo historickými událostmi. Patří sem archeologické památky - hradiště, mohyly, mohylová pohřebiště, architektonické památky - hrady, zámky, tvrze, paláce, domy, městská opevnění, kostely, klášter, ale i sochy, sousoší, kašny a drobná kamenická a kovová díla i lidová architektura - venkovské chalupy a usedlosti. Také sem patří technické památky, jako jsou větrné a vodní mlýny, hamry, vodní kanály, staré kamenné rozcestníky, sýpky, solnice. Dále památky historické, kulturně historické a vojenské - domy po významných osobnostech; místa spojená s pobytem a tvorbou politiků, umělců či vědců; památníky a hroby významných osob a vojáků; bojiště; křesťanské a židovské hřbitovy, bojiště. V neposlední řadě sem patří historické zahrady a parky. (Indrová a spol., 2004)

Většina kulturních zařízení a kulturních akcí vystupují jako doplněk jiných památek. Pouze ty výjimečné jsou přitažlivé pro účastníky cestovního ruchu. Patří sem muzea, galerie, divadla a operní scény, dále také církevní památky, náboženské slavnosti a poutě. (Hamarnehová, 2012)

Společenské předpoklady představují také zařízení, která jsou budována pro sportovní a zábavné akce. Jsou to sportovní haly či stadiony, ve kterých se konají mimo jiné i velké události, jako jsou například olympijské hry. Mezi zábavné akce patří tradiční karnevaly, býčí zápasy, folklórní a historická představení. V neposlední řadě do společenských předpokladů patří zábavní a tematické parky. (Hamarnehová, 2012)

3.3.3 Realizační předpoklady cestovního ruchu

Realizační předpoklady umožňují účastníkům cestovního ruchu danou oblast dosáhnout a využít. Zahrnují dopravu a infrastrukturu služeb nazývanou jako materiálně-technická základna cestovního ruchu a představuje ubytovací, stravovací, a další zařízení a služby. Aby mohl být využit potenciál území je důležitá dostatečná kapacita a kvalita služeb a odpovídající nabídka. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011)

Infrastruktura služeb

Ubytovací služby umožňují účastníkům cestovního ruchu přenocovat nebo přechodně se ubytovat v daném místě. Budují se samostatná ubytovací zařízení nebo zařízení se stravovacími službami. Ubytování tak nabízí hotel, garni hotel, motel, hotel a penzion. Do ubytovacích služeb lze zahrnout i možnost ubytování v soukromí, kam patří chaty, rekreační chalupy, pokoje a prázdninové byty, nebo v ubytovacích prostředcích, jako jsou stany, karavany a obytná auta. Ubytovací zařízení jsou označena třídou vyjadřující standard vybavenosti a kvalitu poskytovaných služeb. Součástí ubytovacích služeb mohou být také doplňkové služby, které souvisí s pobytem hostů. Jedná se o služby kadeřnictví, parkovací a sportovně-rekreační služby, jako je bazén, sauna, fitness, minigolf, tenisové kurty. Dále tyto služby představují čítárnu, místnost pro děti nebo kongresové akce. (Hesková, 2006)

Stravovací služby uspokojují základní potřebu člověka, a to potřebu výživy. Vytvářejí fond volného času využitelný na uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu. Představují služby základního stravování, doplňkového stravování a občerstvení a společensko-zábavní služby. Služby základního stravování představují restaurace, motoresty a samoobslužné jídelny. Služby doplňkového stravování a občerstvení zahrnují denní bar, grillbar, pizzerii, bistro, bufet a zařízení rychlého stravování. Společenské a zábavní služby jsou realizovány v zařízení se společensko-zábavní funkcí, kam patří kavárny, vinárny, pivnice a diskotéky. (Hesková, 2006)

Sportovně-rekreační služby patří z hlediska cíle účasti na cestovním ruchu k nejvýznamnějším službám. Díky nim mohou být využity přírodní a uměle vytvořené podmínky k rozvoji sportu, turistiky a rekreace. Tato zařízení jsou vybudována jako součást ubytovacích zařízení nebo jako součást vybavenosti cílových míst cestovního ruchu. Některá sportovně-rekreační zařízení mohou být ovlivněna přírodními podmínkami.

Jsou pro cestovní ruch významnější. Jejich provoz se uskutečňuje podle zimní a letní sezóny. Tuto skupinu zařízení představují například přírodní koupaliště, pláže, bazény, sportovní hřiště, lyžařské sjezdové tratě, lanovky a přírodní sáňkařské dráhy. Druhou skupinu tvoří taková zařízení, která nejsou závislá na přírodních podmínkách. Patří sem například tenisové haly, kryté bazény, fitness centra a solária. (Hesková, 2006)

Doprava

Doprava je považována za základní předpoklad rozvoje cestovního ruchu. Překlenuje prostorové i časové rozdíly mezi bydlištěm účastníka cestovního ruchu a jeho cílovým místem. Dopravní služby zabezpečují přepravu účastníků a jejich zavazadel. Tyto služby jsou spojené s poskytováním informací, rezervací míst a prodejem dopravních cenin. Mezi základní druhy dopravy patří letecká, silniční, vodní a železniční. (Drobná a Morávková, 2007)

Mezi hlavní kritéria rozhodování účastníka cestovatele patří jednoduchost, bezpečnost, rychlost, pohodlnost a přiměřená cena. Stále častějším požadavkem je co nejnižší škodlivost dopravy pro životní prostředí. S tím souvisí i rozvoj cykloturistiky, která je šetrná k životnímu prostředí. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011)

3.4 Trh cestovního ruchu

Trh (Pásková a Zelenka, 2002, s. 294) je „ekonomický prostor, v němž se ve vzájemném střetání nabídky a poptávky uskutečňuje směna a tvorba cen.“ Na trhu cestovního ruchu působí mechanismy, kterými jsou nabídka, poptávka a cena. (Drobná a Morávková, 2007)

Trh cestovního ruchu má zvláštní specifika, mezi ty hlavní patří: podnikání je dlouhodobého charakteru, pro rozvoj cestovního ruchu jsou nezbytné politicko-právní podmínky, místní a časová vázanost tvorby, realizace a spotřeby služeb, produkt cestovního ruchu je neskladovatelný, vysoká míra závislosti na přírodních a kulturně-historických atraktivitách, místní a časový nesoulad nabídky, poptávky a spotřeby, trh je silně determinován přírodními faktory a dalšími nepředvídatelnými vlivy, vysoká míra sezónnosti, těsný vztah nabídky a poptávky, vysoký podíl lidské práce, mezinárodní charakter. (Ryglová, 2007)

Na trhu cestovního ruchu se objevují určité subjekty a objekty. Subjekty na trhu cestovního ruchu představují kupující. To jsou podniky, domácnosti a jiné organizace, které uspokojují své potřeby prostřednictvím služeb cestovního ruchu. Dalším subjektem jsou prodávající, kteří na trhu nabízejí služby cestovního ruchu. A to jako přímí dodavatelé, kterými jsou například ubytovací, stravovací, dopravní a jiné podniky, nebo jako zprostředkovatelé, kterými jsou cestovní kanceláře a cestovní agentury. Poslední subjekt je stát, který je reprezentován svými orgány. Ty pomocí právních norem regulují fungování trhu cestovního ruchu. (Drobná a Morávková, 2007)

Objekty cestovního ruchu představují zboží a služby, které jsou předmětem směny nabídky a poptávky na trhu cestovního ruchu. Jsou to například ubytovací, stravovací nebo dopravní služby. Zboží má spíše doplňkový charakter, například mapy, upomínkové předměty nebo pohlednice. Objektem jsou také volné statky jako například moře, čistý vzduch nebo léčivé prameny. (Drobná a Morávková, 2007)

3.4.1 Poptávka cestovního ruchu

Poptávka cestovního ruchu podle Malé (cit. in Palatková a Zichová, 2011) je určitý projev potřeb účastníků cestovního ruchu podložený jejich koupěschopností neboli ochotou směniti určité množství peněz za statky cestovního ruchu.

Trh cestovního ruchu je podle poptávky výrazně diferencován. Jeho segmentace je uskutečňována na základě několika hledisek. Například podle demografického, jako je věk, pohlaví nebo rodinný stav. Dále podle motivace a potřeb, podle odlišné ekonomické situace nebo podle národnostního složení. (Hesková, 2006)

Díky cestovnímu ruchu jsou uspokojovány lidské potřeby. Podle Malé (cit. in Palatková a Zichová, 2011) se v cestovním ruchu potřeby člení do dvou skupin, a to na primární a sekundární. Primární neboli motivační potřeby jsou takové potřeby, jejichž uspokojení je vlastním cílem na účasti cestovního ruchu. To znamená, že tyto potřeby motivují k účasti na cestovním ruchu. Zahrnují regeneraci fyzických a psychických sil, poznání v širším slova smyslu, sociální kontakty a profesní motivy. Sekundární neboli realizační potřeby jsou takové potřeby, které nejsou samy o sobě cílem účasti na cestovním. Jsou to potřeby, jejichž uspokojení podmiňuje a zprostředkovává realizaci

předcházejících potřeb. Tyto potřeby zahrnují například potřeby stravování nebo přechodného ubytování.

3.4.2 Nabídka cestovního ruchu

Nabídku cestovního ruchu (Pásková a Zelenka, 2002, s. 187) lze definovat jako: „maximální množství produktu cestovního ruchu na trhu cestovního ruchu, které má určitý subjekt v úmyslu prodat za danou cenu.“

Objem nabídky cestovního ruchu je ovlivněn několika aspekty, mezi které patří cena nabízeného produktu, cíle subjektů, technologická úroveň, cenová hladina v zemi, cena výrobních faktorů a politika, která je tematicky nebo prostorově blízká konkurenci. (Pásková a Zelenka, 2002)

Součástí nabídky cestovního ruchu jsou atraktivita a vybavenost cílových míst. Atraktivita cílových míst uspokojují primární potřeby účastníků cestovního ruchu, je to tedy nabídka primární. Účastníci jsou díky nějaké zajímavosti přilákáni k návštěvě místa. Atraktivita jsou děleny podle Vanhova (cit. in Palatková a Zichová, 2011) na primární atraktivita přírodní, primární atraktivita vybudované, které jsou výsledkem činnosti člověka, a na účelově vybudované atraktivita. Mezi přírodní atraktivita lze zařadit klimatické podmínky, jako je například teplota, délka slunečního svitu nebo úhrn srážek. Hory, skály, pláže patří pod morfologické podmínky. Mezi hydrologické podmínky patří moře, řeky, jezera nebo vodopády. A v neposlední řadě pod přírodní atraktivita je řazena fauna a flóra. Vybudované primární atraktivita představují architektonické a technické atraktivita, vybudované přírodní atraktivita, kulturní a sportovní atraktivita a sociální atraktivita. A mezi účelově vybudované atraktivita se řadí tematické parky, jako je například Disneyland, dále lázeňská střediska, sportovní areály a kongresové a incentivní akce.

Vybavenost cílových míst uspokojuje sekundární potřeby účastníků cestovního ruchu, označuje se tedy jako nabídka sekundární. Vybavenost a služby vytváří vhodné podmínky pro plné využití atraktivit v daném místě. Vybavenost cílové destinace je dělena na suprastrukturu, kam patří například stravovací, ubytovací, bankovní, pojišťovací, zdravotnické služby, a infrastrukturu, kam patří dopravní a veřejná infrastruktura. (Palatková a Zichová, 2011)

3.4.3 Služby cestovního ruchu

Služby jsou součástí nabídky cestovního ruchu. Kotler (2007, s. 710) definuje službu jako: „jakoukoliv aktivitu nebo výhodu, kterou může jedna strana nabídnout druhé, je v zásadě nehmotná a nepřináší vlastnictví. Její produkce může, ale nemusí být spojena s hmotným produktem.“

Od hmotných výrobků se služby vyznačují zvláštními vlastnostmi. Palatková a Zichová (2011) uvádějí čtyři vlastnosti služeb, a to nehmotnost, pomíjivost, neoddělitelnost a heterogenitu (proměnlivost). Vašítková (2014) mezi tyto zvláštnosti řadí ještě navíc nemožnost vlastnit službu.

Nehmotnost služby znamená, že služba je abstraktní, nelze zhodnotit žádným fyzickým smyslem. Zákazník si nemůže službu před koupí prohlédnout a ve většině případů si ji nemůže ani vyzkoušet. Mnohé vlastnosti služeb tak zůstávají zákazníkovi při prodeji skryté. Při přijímání služby zákazníkem vzniká určitá míra nejistoty, jelikož určité prvky kvality, jako je například spolehlivost nebo důvěryhodnost služeb, lze ověřit až při jejich nákupu a spotřebě. (Vašítková, 2014) Často jsou zhmotněny pomocí hmotných prvků. To znamená, že například letadlo je hmotné a doprava zůstává nehmotná. (Foret a Foretová, 2001)

Na rozdíl od zboží, kde produkci a spotřebu lze od sebe oddělit, tak služba je produkována v přítomnosti zákazníka. Služba je nejprve prodána a poté ve stejný čas probíhá produkce a spotřeba. Zákazník a poskytovatel služeb musí být na stejném místě a ve stejném čase, aby výhoda, kterou zákazník získává poskytováním služby, mohla být vykonávána. U některých služeb není nutná přítomnost zákazníka po celou dobu realizace služby. Například u poskytování služeb právního zástupce. Ale například u kadeřnice je nutná přítomnost zákazníka po celou dobu vykonávání služby. (Vašítková, 2014)

Proměnlivost služeb souvisí s úrovní kvality služeb. Služba není poskytována vždy ve stejné kvalitě, a to dokonce ani ve stejném podniku. Při poskytování služby jsou přítomni lidé, zákazníci a poskytovatelé služeb a u nikoho z nich nelze předvídat jejich chování. V důsledku toho se způsob poskytnutí jedné služby může lišit od poskytnutí té samé služby někomu jinému. (Vašítková, 2014)

Zničitelnost služby, nebo-li pomíjivost znamená, že služba není skladovatelná, nedá se uchovat, znovu prodávat ani vrátet. To znamená, že v daném okamžiku jsou zničené. Špatně poskytnuté služby však lze v některých případech reklamovat tak, že poskytovatel nabídne jinou nebo kvalitní službu. Například v soukromé jazykové škole se poskytne náhradní lekce. U některých služeb lze vrátit peníze nebo poskytnout slevu z ceny. (Vašítková, 2014)

Charakteristika nemožnost vlastnit službu představuje, že zákazník získává zakoupením služby právo na její poskytnutí, ne však právo na její vlastnictví. Tak tomu není u zboží, kdy při jeho koupi na něj přechází právo zboží vlastnit. (Vašítková, 2014)

Služby cestovního ruchu se dále vyznačují tím, že jsou různorodé, především osobního charakteru, jsou poskytovány zpravidla komplexně, jsou kopírovatelné a vzájemně zastupitelné. Jejich poskytování je vázáno na určité místo a projevuje se u nich velký vliv sezonnosti. (Drobná a Morávková, 2007)

3.5 Destinace cestovního ruchu

Destinace je označení pro cílové místo účastníka cestovního ruchu. (Hesková, 2006) Může jí být celá navštívená země, její region, popřípadě město. (Pásková a Zelenka, 2002) Destinace národní je dána státní hranicí a destinace místní pak hranicí města. Destinaci regionální není snadné vymezit. Je možné uplatnit buď administrativní, nebo obchodní hledisko. (Palatková, 2011)

Definice destinace cestovního ruchu podle UNWTO (Hesková, 2006, s. 153) je: „místo s vhodnými atraktivitami ve spojitosti se zařízeními a službami cestovního ruchu, které si účastník cestovního ruchu nebo skupina zvolil pro návštěvu.“

Pásková a Zelenka (2002, s. 59) nabízí definici destinace cestovního ruchu jako: „země, regiony, lidská sídla a další oblasti, které jsou typické velkou koncentrací atraktivit cestovního ruchu, rozvinutými službami cestovního ruchu a další infrastrukturou cestovního ruchu, jejichž výsledkem je velká dlouhodobá koncentrace návštěvníků.“

Podle Buhalise (cit. in Királ'ová, 2003) zahrnuje destinace cestovního ruchu šest složek, tzv. 6 A, a to: Attractions představuje přírodní a kulturní nabídku cestovního ruchu. Accessibility a ancillary services reprezentuje všeobecnou infrastrukturu, díky níž je možný přístup do daného místa a jeho atraktivit. Dále zahrnuje služby, které využívají

především rezidenti. Jsou to například zdravotnické nebo bankovní služby. Amenities představuje suprastrukturu a infrastrukturu cestovního ruchu, kam se řadí například ubytovací, stravovací, sportovní a kulturně-společenská zařízení. Available packages reprezentuje dostupné produktové balíčky. Activities představuje různorodé aktivity.

Na destinaci cestovního ruchu lze pohlížet ze dvou hledisek. První hledisko je pojetí destinace, jakožto místa, které nabízí účastníkům cestovního ruchu jednotlivé služby a zboží zvlášť. Druhým hlediskem je marketingové pohlížení na destinaci jako na jednotný produkt. To znamená, že destinace cestovního ruchu je předmětem koupě, prodeje i spotřeby. (Királ'ová, 2003) V současné době je na destinaci cestovního ruchu pohlíženo jako na konkurenty. Proto je podstatné, aby jednotlivé podnikatelské i nepodnikatelské subjekty v ní spolu spolupracovaly a obstály tak v konkurenčním prostředí. Z tohoto důvodu je také důležité uplatňovat marketing destinace cestovního ruchu. (Jakubíková, 2012)

Jakubíková (2012, s. 38) definuje marketing destinace cestovního ruchu jako „proces slad'ování zdrojů destinace s potřebami trhu. Obsahuje analýzu místa, plánování, organizování, řízení a kontrolu strategií na vymezení lokalit a směřuje hlavně k silným stránkám konkurenční pozice současných míst v mezinárodním souboji o atraktivní cílové skupiny.“

Nejvyšší představitelé krajů, měst a obcí by měli podněcovat a podporovat marketing v oblasti, ve které působí, a přispět tak k rozvoji cestovního ruchu v daném místě. Marketing destinace cestovního ruchu může vykonávat státní správa nebo místní samospráva. Dále jsou to firmy, které se zabývají rozvojem území, odborníci, jako jsou například marketéři, geografové a v neposlední řadě mimovládní organizace, jako jsou například nadace, zájmové skupiny nebo politické strany. (Jakubíková, 2012) Mezi hlavní činnosti organizace destinace cestovního ruchu je vytvoření koncepce a strategie pro rozvoj cestovního ruchu, realizace marketingových aktivit a podpoření rozvoje nabídky cestovního ruchu s variabilními podmínkami na trhu. (Királ'ová, 2003)

Důležitá je komunikace mezi stranami nabídky a poptávky, kooperace veřejného a soukromého sektoru, aktivní podnikatelský přístup k místnímu rozvoji, vytváření společné místní identity a zaměření se na potřeby všech účastníků, jakými jsou rezidenti, turisté a podnikatelé. (Jakubíková, 2012)

Destinace cestovního ruchu vždy směřují k určitým cílům, které by si však neměly odporovat a měly by být prioritně seřazeny. Tyto cíle mohou být ekonomické, komunikační, společenské či jiné. (Palatková, 2011)

3.6 Rozvoj cestovního ruchu

Pro rozvoj cestovního ruchu je důležitá rozmanitost prostředí. Jedná se o přírodní, ekonomickou, kulturní i sociální rozmanitost. Jedním z důvodů, proč lidé cestují a navštěvují různá místa je touha po vidění a poznání něčeho jiného, než co tvoří jejich běžné prostředí. (Kotíková, 2013)

Pro rozvoj cestovního ruchu je nezbytná spolupráce orgánů a organizací podnikajících v oblasti cestovního ruchu. Také je důležitá kvalita poskytovaných služeb v dané destinaci, která se postupem času stává konkurenční výhodou podnikání. (Indrová, Houška a Petruš, 2011) Vývojová tendence rozvoje cestovního ruchu je závislá na dostatku volného a atraktivního přírodního rekreačního prostoru, přírodních atraktivitách, příznivém klimatu, čistotě ovzduší a vody. Pokud je prostředí jakkoliv narušené, může ohrozit rozvoj cestovního ruchu. (Jakubíková, 2012)

Francová (2003) mezi základní podmínky rozvoje cestovního ruchu řadí ekonomické podmínky, kde je sledována životní úroveň, dostatek volného času, výše příjmů, úroveň cen a rozvoj výrobních sil. Dále politické a bezpečnostní podmínky, které představují mírové podmínky života, bezkonfliktní a neválečné prostředí, neexistence hrozby terorismu a bezpečí. Mezi ekologické podmínky patří čisté ovzduší, přírodní atraktivita, příznivé klima a životní prostředí. Patří sem i demografické podmínky, kde je sledován stav a složení obyvatelstva. Mezi základní podmínky rozvoje cestovního ruchu dále patří organizační podmínky, kam patří ubytovací a stravovací služby, doprava a další služby cestovního ruchu. Zde je důležité také personální zabezpečení, které tvoří dostatečný počet personálu s odpovídající kvalifikací. Další nezbytná podmínka je administrativní, kam patří víza, pasy, proclení a výměna peněz. V neposlední řadě jsou do těchto podmínek řazeny zdravotní a bezpečnostní podmínky, kde je důležité dodržení hygienických podmínek a neexistence hrozby nákazy.

Rozvoj cestovního ruchu přináší pozitivní vlivy na ekonomiku a rozvoj regionů, ale také hrozbu zničení životního prostředí a předpokladů rozvoje cestovního ruchu.

Protože je cestovního ruchu v posledních letech stále více rozvíjen je nutností zajistit, aby tento rozvoj byl udržitelný. (Indrová, Houška a Petřů, 2011) Udržitelný rozvoj cestovního ruchu je podle Páskové a Zelenky (2002, s. 302) „takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a současně nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“

3.6.1 Pozitivní a negativní dopady cestovního ruchu

U cestovního ruchu lze zaznamenat pozitivní i negativní dopady. Přínosy cestovního ruchu lze hodnotit z několika hledisek, a to z ekonomického, environmentálního i sociálního hlediska. (CzechTourism, ©2005-2016)

V oblasti ekonomiky se cestovní ruch podílí na tvorbě hrubého domácího produktu. Vytváří pracovní a podnikatelské příležitosti, díky kterým jsou nabízeny nové pracovní pozice. Dochází tak ke snižování nezaměstnanosti a také k rozvoji sociálně-kulturního zázemí v regionech díky investicím. Cestovní ruch má dále vliv na výsledné saldo běžného účtu platební bilance. Je zdrojem příjmů státního a místních rozpočtů. (Drobná a Morávková, 2007) Z ekonomického hlediska cestovní ruch pozitivně ovlivňuje také další odvětví a sektory, jako je například doprava, obchod, stavebnictví, nebo telekomunikace. (Vystoupil a kol., 2006)

Přínosy cestovního ruchu z hlediska environmentálního spočívají ve využívání přírodního, kulturního a historického potenciálu destinací. U účastníků cestovního ruchu dochází ke zvyšování odpovědnosti k životnímu prostředí. (CzechTourism, ©2005-2016) Jak již bylo zmíněno výše, je důležitá snaha o udržitelný cestovní ruch. Ten by neměl narušovat přírodní, kulturní a sociální prostředí místních obyvatel, ale zároveň by měl také udržet přitažlivost pro návštěvníky těchto míst. Příjmy, které plynou z cestovního ruchu, tak lze použít pro zabezpečení stability životního prostředí. (Drobná a Morávková, 2007)

Sociální přínosy cestovního ruchu spočívají například v rozvoji osobnosti. Lidé se vzdělávají studiem historie a geografie. Studují cizí jazyky, kulturu a zvyklosti v daném místě. Získávají nové znalosti a dovednosti. Přínosem je i to, že dochází ke zvyšování pocitu hrdosti místních obyvatel, jejichž místo, kde žijí, je obdivováno a navštěvováno. (Nejdl, 2011) Cestovní ruch umožňuje regeneraci duševních a fyzických sil člověka. Slouží k účelnému využívání volného času lidí, napomáhá utvářet životní styl lidí

prostřednictvím zvyků a tradic z jiných zemí. Díky němu dochází k oživení místních tradic a folklóru. V neposlední řadě cestovní ruch přispívá k vzájemnému porozumění mezi lidmi. (CzechTourism, ©2005-2016)

Cestovní ruch má také za následek určitá negativa, která vznikají zvláště při jeho nadměrném rozvoji. Znehodnocuje přírodní a kulturní prostředí, bývá zdrojem sociálních problémů mezi národy, vyvolává nedorozumění a vytváří konflikty v hostitelské komunitě. Dochází také ke komercionalizaci kultur, víry a umění. Dalším negativním příkladem cestovního ruchu je to, že vyvolává problémy spojené se zaměstnáním sezónního charakteru. Také zapříčiňuje inflaci a může dojít k nerovnoměrnému ekonomickému vývoji. Cestovní ruch přispívá ke globálnímu oteplování a dochází k znečišťování životního prostředí. Také zvyšuje výskyt kriminality, prostituce a hazardních her. Dokonce dochází k šíření různých chorob. (Goeldner a Richie, 2014)

4 Praktická část

4.1 Základní charakteristika Chebska

Chebsko je běžně užívaným názvem jednoho ze západočeských regionů, není však oficiálně vymezeným územím. Chebskem se tedy pro potřeby této diplomové práce rozumí území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Cheb. Správním členěním náleží SO ORP Cheb do Karlovarského kraje, který se nachází v západních Čechách. Karlovarský kraj tvoří tři okresy, a to Cheb, Karlovy Vary a Sokolov. Okres Cheb je dále administrativně rozdělen na tři správní obvody obce s rozšířenou působností, kterými jsou Aš, Cheb a Mariánské Lázně. Správní obvod obec s rozšířenou působností Cheb se skládá z 21 obcí, kterými jsou Dolní Žandov, Františkovy Lázně, Cheb, Křižovatka, Libá, Lipová, Luby, Milhostov, Milíkov, Nebanice, Nový Kostel, Odrava, Okrouhlá, Plesná, Pomezí nad Ohří, Poustka, Skalná, Třebeň, Tuřany, Velký Luh a Vojtanov. Jediným pověřeným úřadem pro tento správní obvod je Cheb.

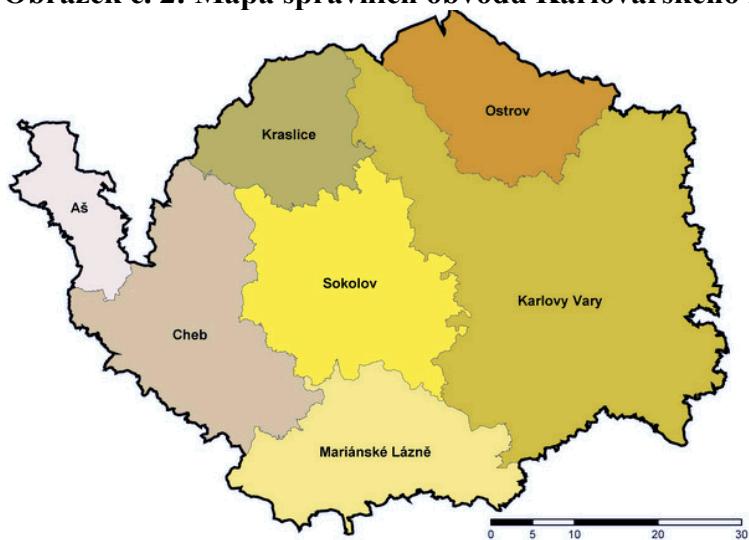
Obrázek č.1: Mapa České republiky s vyznačením Karlovarského kraje

Zdroj: Regionální informační systém

Správní obvod Cheb sousedí s dalšími správními obvody Karlovarského kraje, a to s Kraslicemi, Sokolovem, Mariánskými Lázněmi a Aší. Dále sousedí se Spolkovou republikou Německo, se kterou je spojován třemi hraničními přechody, kterými jsou Pomezí nad Ohří - Schirnding, Svatý Kříž - Waldsassen a Vojtanov - Schönberg a dvěma železničními přechody, kterými jsou Vojtanov - Bad Brambach a Cheb - Schirnding. Území správního obvodu Cheb má rozlohu 496,80 km² a má 50 072 obyvatel. Hustota osídlení je 101 obyvatel na km².

Obrázek č. 2: Mapa správních obvodů Karlovarského kraje

Zdroj: Český statistický úřad

Obrázek č. 3: Mapa správního obvodu obce s rozšířenou působností Cheb

Zdroj: Český statistický úřad

Ekonomika na chebském území je rozmanitá. Převládá zde terciární sektor, a to drobná řemesla, obchodní činnosti a služby cestovního ruchu. S tímto sektorem se setkáváme zejména ve Františkových Lázních a Chebu. Františkovy Lázně poskytují především ubytovací, pohostinské a zdravotnické služby. Město Cheb je obchodním a administrativním centrem celého území. Na území Chebska se vyskytují také obce, které jsou významné pro zemědělství. Patří sem Křižovatka, Nebanice, Milíkov, Okrouhlá, Lipová, Odrava a Dolní Žandov. V neposlední řadě jsou zde zastoupeny i obce průmyslu a těžby. Pro Libou je charakteristická těžba nerostných surovin a výroba z plastů, Skalná je charakteristická těžbou, výrobou kovu a obráběním kovu. Cheb se mimo jiné řadí mezi tradiční průmyslová města, ale jeho podíl na tomto odvětví se od roku 1989 snížil. Chebský region je také významným dopravním uzlem České republiky jak v železniční, tak v silniční dopravě.

4.2 Analýza nabídky cestovního ruchu na Chebsku

4.2.1 Lokalizační předpoklady cestovního ruchu

Přírodní předpoklady

Krajina Chebska je velmi rozmanitá. Značnou částí území leží v Chebské pánvi, jejíž průměrná nadmořská výška je 450 m n. m., a která je obklopena pahorkatinami a pohořími. Nejvyšším bodem Chebské pánve je Doubravský vrch, který má 534 m. Do tohoto území ze západu zasahuje pohoří Smrčiny, přírodní park, směrem od jihu a jihovýchodu pak přírodní park Český les a chráněná krajinná oblast Slavkovský les. Od severozápadu na toto území zasahují Kamenné Vrchy a od severovýchodu přírodní park Leopoldovy Hamry, zachovalé zalesněné plochy. Nejvyšším bodem Chebského území je vrch Lesný 983 m, který se nachází ve Slavkovském lese.

Území lze geologicky rozdělit na dvě základní jednotky - chebskou pánev a krušnohorskou oblast. Dle petrografického hlediska se území Chebska rozděluje do čtyř skupin hornin, které se liší jak charakterem hornin, tak plochou, kterou zaujímají. Do první skupiny se řadí uhlonosné sedimenty chebské pánve, kam patří jíly a šterkopísky. Druhou skupinu zastupují metamorfity, kam se řadí fylit, běžné břidlice a svor. Třetí skupinou jsou granitoidy, kam patří žula. Čtvrtá skupina, čedičové horniny, je nejméně početná. Jedná se o vyvřelé výlevné horniny a klasické vulkanické horniny. Do geomorfologického členění

Chebska patří Chebská pánev, největší část tohoto území. Patří sem i Smrčiny, Krušné hory, Sokolovská pánev, Slavkovský les, Český les a Podčeskoleská pahorkatina.

Na území Chebska se nachází jedinečné přírodní výtvoř, které vznikaly postupným geologickým vývojem. K těm nejatraktivnějším patří vyhaslé sopky Komorní hůrka, Železná hůrka a Národní přírodní rezervace SOOS s rozlehlým rašeliništěm, minerálním slatiništěm a unikátními útvary tzv. mofety.

Území patří do bioregionu Chebsko-Sokolovsko, které je tvořeno z velké části kyselými písiky a jíly, s četnými podmáčenými stanovišti. Krušné hory, Slavkovský les a Doupovské hory mají význam pro šíření rostlinných a živočišných společenstev. Co se týká rostlinstva, tak v tomto regionu převažuje dubo-jehličnatá varianta 4. vegetačního stupně. Potenciál tvoří doubravy, olšiny a slatiny.

Přírodní zajímavostí na Chebsku je chov motýlů. V Žírovicích, které jsou součástí Františkových Lázní, se nachází Motýlí dům. Návštěvníci si zde mohou prohlédnout exotické motýly z Afriky, Jižní Ameriky, jižní a východní Asie a Austrálie. Nachází se zde také rozsáhlá sbírka českých i exotických preparovaných motýlů, která je doplněna průvodními texty.

Celková vodní plocha v území Chebska zaujímá 2 247 ha. Nejvýznamnějším tokem je řeka Ohře pramenící v Německu. Na naše území se dostává u Pomezné. Většími levostrannými přítoky řeky Ohře jsou Slatinný potok, Sázek, Plesná a Libocký potok a pravostrannými přítoky jsou Odava a Lipoltovský potok. Mezi menší potoky patří Vonšovský a Stodolský potok.

Na území Chebska se nachází umělé vodní nádrže, Jesenická přehrada na řece Odava, kde zaujímá 754 ha plochy a Skalka na řece Ohři s plochou 385 ha. Obě vodní nádrže se nacházejí v blízkosti Chebu a jsou využívány nejen k průmyslu, ale i k rekreaci. Další vodní nádrž, Horka na Libockém potoku, slouží jako zásobárna pitné vody. Dnes jsou první dvě zmíněné nádrže, Jesenice a Skalka, využívány především k rekreaci, koupání, windsurfingu, sportovnímu rybolovu a dalším vodním sportům, ale původně byly vybudovány pro jiné účely. Vodní nádrž Jesenice byla vybudována za účelem zajištění užitkové vody v průmyslových oblastech, jako ochrana proti povodním a také k zajištění užitkové a pitné vody. Vodní nádrž Skalka byla vybudována za účelem zásobování vodou

elektráren a průmyslových podniků, jako ochrana před povodněmi. Obě nádrže jsou aktuálně využívány k výrobě elektrické energie.

Chebsko je bohaté na rybníky. Největší seskupení rybníků se nachází na Slatinném potoce poblíž Františkových Lázní, kde největší a nejznámější je rybník Amerika s plochou téměř 60 ha. Rybníky jsou využívány k rekreaci, sportu a k chovu ryb.

Zvláštností území Chebska jsou minerální vody, které jsou součástí velké evropské provincie uhličitých vod. Jedná se převážně o studené kyselky. Nejdůležitějšími zdroji minerálních vod jsou Františkovy Lázně. Minerální vody ve Františkových Lázních se podle balneologické klasifikace řadí k uhličitým vodám střední mineralizace a k železitým uhličitým vodám střední mineralizace. V katastru obce Františkovy Lázně existuje 23 různých aktivně využívaných pramenů, které obsahují vysoký podíl soli a oxidu uhličitého. Také v katastru obce Dolní Žandov se nachází několik pramenišť minerálních vod. Ty ale nejsou využívána v lázeňství, jsou stáčena do místních vodovodů. Další vývěry minerálních vod je možné nalézt v národní památkové rezervaci SOOS.

Klimatické podmínky na Chebsku jsou ovlivňovány převažujícím západním prouděním vzduchu. Od Atlantického oceánu je přinášén vlhký vzduch a časté vodní srážky. Na území převládá vliv přímořského podnebí. Nejvyšší denní maximální teplota vzduchu byla 31,5 °C a nejnižší denní minimální teplota vzduchu dosáhla -10,5. °C.

Nejvyšší teploty na Chebsku jsou zaregistrovány v červenci a srpnu a nejnižší teploty v únoru. Průměrná roční teplota je kolem 6 - 8 °C. Na tomto území se srážky v suchých obdobích pohybují mezi 400-600 mm/rok, ve vlhkých obdobích je to kolem 800 mm/rok. V letních měsících je nejvíce srážek v červnu a červenci, což je 90 - 100 mm. V období zimy je nejvíce srážek v měsíci prosinec s 30 - 40 mm. Nejméně srážek za celý rok je v měsíci září s 10 - 20 mm.

Na území Chebska se nachází několik přírodních útvarů, které jsou označovány jako chráněná území. Mezi evropsky významné lokality patří Ramena Ohře, Mechové údolí, SOOS a U sedmi rybníků. SOOS se dále řadí mezi národní přírodní rezervace. Mechovské údolí a U sedmi rybníků jsou také přírodními rezervacemi. Mezi další přírodní rezervace Chebska patří Amerika, Děvín, Lipovka, Pomezí rybník, Rathsam, Stráň u Dubiny a Studna u Lužné. Národními přírodními památkami jsou Komorní hůrka a Železná hůrka. Mezi další přírodní útvary Chebska se řadí Těšovské pastviny, které jsou přírodní

památkou. Na území Chebska se také nachází přírodní parky, kterými jsou Český les, Halštrov, Kamenné vrchy, Leopoldovy Hamry a Smrčiny.

Přírodní zajímavostí je Komorní hůrka nacházející se mezi Chebem a Františkovými Lázněmi. Je považována za nejmladší činnou sopku na našem území. Předpokládá se, že výbuch této sopky se odehrál před 10 000 - 8 000 lety. Většina vylitého čediče byla zřejmě využita již ve středověku na stavbu Černé věže chebského sídla. Sopku v minulosti zkoumalo několik významných osobností, mezi kterými byl i Johann Wolfgang Goethe. Dnes je sopka pouze zalesněný pahorek s čedičovým jádrem.

Přírodní rezervace SOOS se nachází nedaleko Františkových Lázní. Za národní přírodní rezervaci byla vyhlášena v roce 1964. Jedná se o rozlehlé území se soustavou rybníků, mokřadů, rašelinišť a slatinišť. Na tomto místě vyvěrá množství minerálních pramenů. K jedinečným úkazům patří tzv. mofety, vývěry oxidu uhličitého. V areálu se nachází naučná stezka zaměřená na geologii, botaniku a zoologii. Na území se vyskytuje řada vodních ptáků a obojživelníků, z rostlin zde rostou například tzv. halofity, což jsou slanomilné rostliny.

Nedaleko Františkových Lázní se rozléhá Amerika, velký chovný rybník, uprostřed jehož plochy 60 ha je ostrov. Slouží jako hnízdiště pro celou řadu vodních ptáků, mezi nimiž je i mnoho druhů kriticky ohrožených v rámci celé Evropy. Z toho důvodu bylo toto území vyhlášené přírodní rezervací. Celá oblast je určena také pro relaxaci. Poblíž se nachází lesopark Amerika, kde je naučná stezka s expozicí zvířat s výběhy pro lamy, poníky, kozy, kachny, sovy sněžné a mývaly.

- **Společenské předpoklady**

Na území Chebska se nachází mnoho historických památek a kulturních zařízení. Historicky zajímavé jsou jak města a větší obce, tak menší obce, vesnice a vsíky. Na území se nachází městské památkové rezervace Cheb a Františkovy Lázně, vesnické památkové rezervace Doubrava a Nový Drahov a vesnické památkové zóny Dolní Lažany a Salajna. Památky ve Františkových Lázních vynikají lázeňskou architekturou. Pro Nový Drahov a Doubravu je typická lidová architektura v podobě hrázděných venkovských usedlostí. Chebský region disponuje kulturně-historickými památkami, mezi které patří například hrady, kostely, kaple, historické domy, památníky a sochy. Na území se dále nachází několik kulturních zařízení, jako jsou muzea, galerie, divadla, společenské domy

a knihovny. Na Chebsku se také pořádá mnoho kulturních akcí. A v neposlední řadě se zde nachází mnoho sportovních a zábavních zařízení.

- **Hrady a zámky**

Chebský hrad byl vybudován počátkem 12. století na místě slovanského hradiště pocházejícího z 9. století. Historie hradu je spojena s mocným rodem Štaufů. Z tohoto rodu pochází také Friedrich Barbarossa, který nechal koncem 12. století přestavět objekt na císařskou falc. Po další roky a staletí prošel hrad několika historickými zvraty a proměnami. Hrad navštívil například Karel IV. či Jiří z Poděbrad. V roce 1634 zde byli zavražděni vojáci Albrechta z Valdštejna. Chebský hrad byl na přelomu 17. a 18. století přebudován do podoby barokní městské citadely. Součástí hradu je hradní palác, kaple sv. Erharda a Uršuly, Černá věž, Mlýnská věž, Kuchelhaus, kasamety, a hradní nádvoří.

Hrad Vildštejn se nachází ve Skalné. Jeho první písemná zmínka pochází z roku 1225 v souvislosti s chebským šlechtickým rodem Nothaftů, kteří byli jeho majiteli. A však podle rozborů dochovaných původních částí hradu se předpokládá, že hrad byl postaven kolem roku 1166. Hrad vlastnili po dobu jeho historie různí majitelé. Od roku 1951 byl objekt v majetku státu a posléze města Skalná. Vildštejn byl zdevastován a posléze téměř zničen. V roce 1999 byl hrad a zbytky zámku odkoupeny soukromým vlastníkem, díky kterému byl objekt zrekonstruován a později otevřen veřejnosti. V současné době se v hradní budově nachází muzeum hradu, středověká hodovna, královský sál, obřadní síň a muzeum hasičské techniky. V zámecké budově je možná prohlídka středověké kovárny, vězení a muzea vězeňství.

Součástí města Skalná je také vesnice Starý Rybník, kde se nachází zřícenina hradu. Původně gotický hrad se dvěma místnostmi v přízemí a sálem v patře byl vybudován mezi dvěma rybníky. Hrad byl zničen v roce 1792 požárem a dále nebyl opraven. Dochovalo se klenuté sklepení hradu, část paláce spojeného hradbou se zbytky věže a kamenné schodiště vedoucí do sklepení.

Hrad Seeberg se nachází ve vesnici Ostroh, která je součástí obce Poustka nedaleko Františkových Lázní. Jeho vznik se datuje ke konci 12. století. Původně románský ministeriální hrad byl později přestavěn v gotickém a renesančním slohu. Je složen z gotického a románského paláce, které jsou doprovázeny renesančním křídlem s arkádovou chodbou v nádvoří. Na hradě se nachází několik expozic, které představují

dějiny hradu, vývoj interiérů, nábytkovou tvorbu 19. století a historii výroby porcelánu západních Čech. Prostory hradního areálu nabízí návštěvníkům výstavu představující lidovou kulturu, zemědělství a řemesla chebského venkova 19. století.

Zámek nacházející se ve vesnici Mostov, která je částí obce Odrava, vznikl v 15. století za rodu Hardekarů. Kolem poloviny 19. století byl zámek zcela přestavěn do gotického stylu. Panské sídlo později patřilo velkopřemyslníku Jiřímu Haasovi z Hasenfelsu, který byl spoluvlastníkem slavkovské porcelánky. Zničený Mostov zakoupila v roce 1997 firma Haas a Czjzek, která začala s jeho rekonstrukcí. Po ní zde vznikl zámecký hotel, který je provozován od roku 2002. V tomto zámeckém sídle se nachází muzeum porcelánu Haas a Czjzek Horní Slavkov, první porcelánové manufaktury v Čechách. Nachází se zde více než 200 exemplářů. Zámek Mostov je od roku 1992 zapsán do seznamu kulturních památek, a to především díky jedinečnému souboru patnácti kachlových kamen dokumentující vývoj řemesla a střídání uměleckých slohů po téměř celé 19. století.

V regionu se dále nachází Hrad Liebenstein, který byl vybudován kolem poloviny 13. století jako sídlo chebských ministeriálů v Libé. Na zámku se nachází expozice s názvem Běh času, která představuje architektonický vývoj hradu a zámku. Výstava je rozdělena na tři části. První část dokumentuje 750 let hradu a zámku, druhá část 7,5 roku oprav a poslední část je orientovaná na budoucnost. Dále Hrad a zámek ve Starém Hrozňatově, který byl založen před rokem 1200. Od roku 2006 je objekt rekonstruován za dohledu soukromého majitele.

- **Světské a církevní památky**

Na Chebsku se nachází velké množství církevních památek. Téměř v každé obci se nachází kostel. Mezi významnější a turisticky zajímavé kostely v Chebu patří například Kostel sv. Mikuláše, Kostel sv. Bartoloměje, Kostel sv. Václava s dominikánským klášteřem, Kostel Zvěstování Panny Marie s františkánským klášteřem a Kostel sv. Kláry s klášteřem klarisek. Ve Františkových Lázních to jsou kostely Povýšení svatého Kříže, Evangelický kostel svatého Petra a Pavla a Pravoslavný kostel svaté Olgy. Z dalších významných kostelů v regionu lze jmenovat Kostel sv. Vavřince v Třebeni, Kostel sv. Wolfganga v Poustce, Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Plesné,

Kostel sv. Ondřeje v Lubech, Kostel sv. Kateřiny v Libé, Kostel Povýšení sv. Kříže v Novém Kostele, Kostel sv. Mikuláše v Milhostově a Kostel sv. Jakuba v Pomezí nad Ohří.

Například základy Kostela sv. Mikuláše v Chebu pocházejí z počátku 13. století, kdy byl postaven jako trojlodní románská bazilika. Z původní stavby je zachována spodní část věží, západní portál a části severního portálu. Během staletí kostel prošel několika opravami, jelikož zde došlo k několika požárům. Následné úpravy probíhaly v gotickém, barokním a novogotickém stylu. Za druhé světové v roce 1945 byly věže a střecha kostela poškozeny dělostřeleckou palbou. Nové věže byly kostelu přistavěny až v roce 2008.

Kostel Zvěstování Panny Marie s františkánským klášterem patří mezi nejvýznamnější památky v Chebu. Jejich vznik se předpokládá kolem poloviny 13. století. Konala se zde svatba českého krále Václava II. a Gutty, dcery císaře Rudolfa I. Habsburského. Tento kostel patří mezi nejstarší halové kostely v České republice. Klášterní budovy s dochovanou pozdně gotickou křížovou chodbou jsou součástí kostela. V této křížové chodbě jsou dochovány zbytky nástěnných maleb z 15. století.

Kostel povýšení svatého Kříže nacházející se ve Františkových Lázních byl postaven v letech 1812-1819. Patří mezi nejkrásnější empírové církevní stavby v České republice. Stavba kostela je zajímavá dvěma páry mohutných sloupů s tympanonem. Interiér kostela je ozdoben freskami od malíře Kandlera a postavami patronů kostela sv. Heleny a císaře Konstantina.

Maria Loreto je poutní místo ve Starém Hrozňatově, který je součástí města Cheb. Poutní areál v barokním slohu spolu s kaplí Panny Marie Loretánské byl vystavěn v roce 1664 chebskými jezuiti. K areálu dříve vedla dlouhá několikakilometrová křížová cesta s 29 zastaveními. Od 90. let 20. století se areál rekonstruoval za česko-německé spolupráce. V současnosti zde probíhají střídavě české a německé mše. Maria Loreto je každoročně navštěvováno desetitisíci poutníky a turisty z celé Evropy.

- **Další významné památky**

Město Cheb disponuje řadou zajímavých historických budov, které se nacházejí na náměstí Krále Jiřího z Poděbrad. Zmínit lze například Novou radnici, Grünerův dům, Schirdingerův dům, Dům u dvou arcivévodů a Gablerův dům. Nová radnice byla postavena v letech 1723 - 1728. Díky své palácové dispozici a štukové a sochařské výzdobě interiéru patří mezi nejvýznamnější barokní stavby ve městě. Grünerův dům

vlastnil známý rod Wrendlů. Dodnes je jejich rodový znak umístěn v oválné kartuši nad portálem. Dům je pojmenován po magistrálním radovi Grünerovi, který dům obýval v první polovině 19. století. Grüner se zde několikrát setkal s J.W. Goethem. Schirdingerův dům je považován za jeden z nejreprezentativnějších domů z celého náměstí zachycující rozdílné etapy přestavby města. Některé architektonické prvky nacházející se na domě jsou typické pro gotické středověké domy. Renesanční arkádová pavlač v nádvoří pochází z doby přestavby. Dům U dvou arcivévodů je nejstarším zájezdním hostincem v Chebu. Hostinec zde fungoval od roku 1531 pod názvem U červeného koníčka. Do dnešní barokní podoby byl přestavěn v 19. století a v roce 1806 byl přejmenován podle rakouských arcivévodů, kteří hostinec navštívili. Gablerův dům patřil v roce 1657 jezuitům. Z této doby zde zůstal zachován reliéf s postavou Panny Marie nad vstupním portálem. V 18. století došlo k přestavbě domu do pozdně barokního slohu. Dům je hodnotný svou bohatě členěnou a zdobenou rokokovou fasádou. Na přelomu 18. - 19. století jej vlastnil magistrální rada Anton Gabler. Díky jeho rozsáhlé sbírce knih a hudebnin se stal dům kulturním salónek města.

Další zajímavostí je tzv. Špalíček. Špalíček, symbol města Chebu. Je to název pro unikátní komplex jedenácti středověkých domů nacházejících se na náměstí Jiřího z Poděbrad. Skupina domů zde vznikla ve 13. století na místě kramářských bud a masných krámů. Původní dřevěné kotce byly nahrazeny kamennými stavbami, kde se postupně přistavovala patra do výšky. Na západní straně náměstí stála dříve i třetí řada domů, ta byla ale v roce 1809 zbořena. Byly tak zachovány pouze dva bloky, které jsou rozděleny úzkou Kramářskou uličkou.

Ve Františkových Lázních patří k zajímavostem například Nová kolonáda s Plynovými lázněmi, socha Františka, Pavilon Františkova pramene, Kolonáda Solného a Lučního pramene, Kolonáda Natáliina pramene, Dvorana Glauberových pramenů nebo meteorologický sloup. Již od roku 1912 zde stojí budova Plynových lázní s kolonádou v neoklasicistním stylu. Dříve zde stála dřevěná kolonáda, ve které se nacházely také prodejní prostory, aby plnily funkci obchodního centra. Kolonáda je kryta nízkou sedlovou střechou, kterou podpírají toskánské sloupy. Františkův pramen, který se nachází v pavilonu na Národní třídě, patří k nejstarším františkolázeňským pramenům. Tato stavba zde vznikla v roce 1832 a nahradila dřívější dřevěný pavilon. Socha Františka, malého chlapce s rybou, je symbolem tohoto města. Podle legendy každá žena, která se dotkne

palce levé nohy sochy, tak otěhotní. Originál sochy je umístěn v městském muzeu. Jeho napodobenina se nachází kousek od kolonády.

- **Kulturní zařízení**

Muzeum v Chebu, jež bylo založeno v roce 1873, se řadí mezi nejstarší regionální muzea v České republice. V muzeu se nachází kolem sto tisíc sbírkových předmětů, bohaté dokumentační fondy a knihovna regionální literatury. Hlavní část muzea se nachází v Pachellbelově domě, se kterým je spjata historická událost zavraždění Albrechta z Valdštejna. Mezi stálé expozice muzea patří umělecko-historická expozice, Chebsko poklidné a bouřlivé, Počátky a vývoj v Chebu, Valdštejnův okruh, Valdštejnská obrazárna, Valdštejnské exponáty, Lapidárium a Chebská keramika. V muzeu se také pravidelně uskutečňují tematické výstavy.

Chebské muzeum také spravuje od roku 2008 hrázdný statek v Milíkově. Pro návštěvníky je připravena expozice proměn venkovského života od konce 19. století až po tzv. chalupaření, která zahrnuje vybavení interiéru, domácí, řemeslnický a zemědělské náčiní a drobnou zemědělskou mechanizaci.

První sbírka předmětů pro Městské muzeum ve Františkových Lázních se uskutečnila v roce 1912. Během druhé světové války byla většina nashromážděných předmětů ztracena. Muzeum svou sbírkovou činnost obnovilo v roce 1957. V současné době nabízí expozici dokumentující dějiny Františkových Lázní od dob objevení Františkova pramene až po 20. století, architekturu města a vývoj balneologických metod. Největším lákadlem pro návštěvníky je originální socha Františka od Adolfa Mayerla, která pochází z roku 1923.

Galerie výtvarného umění v Chebu (GAVU Cheb) byla založena v roce 1962. Nachází se v historické budově Nové radnice na chebském náměstí. Je zaměřena na umění 19. a 20. století a na gotické umění z chebského regionu. V galerii je několik výstavních prostorů, ve kterých se nachází expozice gotického sochařství a expozice českého umění 19. a 20. století. Velká galerie je orientovaná na velké výstavní projekty a výjimečná díla českého a zahraničního umění. Malá galerie je zaměřená na díla umělců nejmladší a střední generace. V galerii se dále nachází museum café s prostorem pro expozice moderní české ilustrace a přednáškovým sálem.

Galerie 4, galerie fotografie, sídlí v Chebu. Byla založena v roce 1985 a je nejstarší stálou fotografickou galerií v České republice. Sbírkou je orientována především na českou a zahraniční fotografickou tvorbu od 50. let minulého století do současnosti. Kromě výstavní činnosti se tato galerie také zaměřuje na pořádání kulturně-společenských akcí pro odbornou veřejnost, děti a mládež. V galerii se nachází kavárna a čítárna, kde se konají některé kulturní akce a krátkodobé výstavy.

Na Chebsku jsou další zajímavá muzea. Muzeum hudebních nástrojů se nachází v Lubech. Jsou zde vystaveny smyčcové a trsací nástroje z Orientu a Evropy, také mistrovské nástroje lubských, schönbašských, ale i jiných výrobců. Muzeum hasičské techniky nacházející se na hradě Vildštejn ve Skalné je největší muzeum svého druhu v Karlovarském kraji. Ke shlédnutí je zde například výstava hasičské techniky, výstroje a výzbroje hasičů. Mezi další muzea na tomto území patří Mini muzeum Mánský dvůr u Dolního Žandova s expozicí dokumentující historii Mariánskolázeňska a Chebska. Muzeum Skanzen Doubrava v obci Doubrava nabízí návštěvníkům expozici původního zemědělského nářadí, nástrojů a lidového nábytku Chebska z 18. až 20. století. Mezi další muzea a galerie patří Geofyzikální muzeum ve Skalné, Retromuzeum v Chebu, Muzeum SOOS u Františkových Lázní a Galerie Brömse ve Františkových Lázních.

V chebském regionu se nachází dvě divadla. Západočeské divadlo v Chebu, které bylo slavnostně otevřeno v roce 1874 v neorenesančním slohu. V místním archivu je dochována Hra chebská, která patří ke světovým unikátům. Divadlo Boženy Němcové ve Františkových Lázních bylo poprvé slavnostně otevřeno v roce 1868. V současné je Divadlo Boženy Němcové nepostradatelným kulturním centrem v regionu.

- **Kulturní akce**

Na území Chebska se celoročně pořádá několik kulturních akcí a probíhají společenské události. Významnější akce a události jsou soustředěny do města Cheb, popřípadě do Františkových Lázní. Akce a události probíhající v ostatních obcích na území Chebska jsou většinou lokálního významu. Mezi nejvýznamnější kulturní konající se v Chebu patří Fijo, Chebské dvorky a Valdštejnské slavnosti. Ve Františkových Lázních je oblíbené každoroční zahájení lázeňské sezony. Tyto kulturní a společenské akce jsou určeny jak místním obyvatelům, tak návštěvníkům tohoto regionu.

Fijo, mezinárodní festival dechových orchestrů mladých je od roku 1970 pořádáný v Chebu každý druhý rok. První festival uvítal třináct dechových orchestrů z osmi zemí Evropy. Za celou dobu své existence se festivalu zúčastnilo 435 orchestrů a skupin mažorettek z 34 zemí Evropy a Asie. V roce 2014 se této události zúčastnilo dokonce i Mexiko. Poslední festival se konal v roce 2016. Festival má vždy připravený pestrý program. Tradičně se koná zahajovací ceremoniál, průvod městem nebo závěrečná hudební show. Součástí programu je společné odehrání skladeb všemi orchestry. Symbolickou hymnou Fija je skladba Prapory zavlažte od Jindřicha Pravečky.

Valdštejnské slavnosti se poprvé v Chebu pořádaly v roce 1908. Další se konaly v letech 1909 a 1911. Divadelníci i obyvatelé města se oblékali do dobových kostýmů a snažili se co nejlépe napodobit atmosféru Valdštejnových pobytů v Chebu. Slavnosti jsou konány k připomenutí si Albrechta z Valdštejna, který byl zavražděn v roce 1634 v Pachelbelově domě, v dnešním chebském muzeu. První novodobé Valdštejnské slavnosti se konaly v roce 2005. Trvají obvykle dva dny za doprovodu bohatého programu. Koná se slavnostní průvod městem, rekonstrukce bitev, historický jarmark, koncerty a další. Vše probíhá téměř po celém městě, na náměstí Krále Jiřího z Poděbrad, na Chebském hradě, v Kostele sv. Mikuláše, ve Františkánském klášteře s kostelem Zvěstování Panny Marie a křížovou chodbou, v hradní krčmě Na Šancích a na Krajince. Město Cheb získalo ocenění v kategorii Presentace roku 2009 v rámci předávání cen „CzechTourism Deutschland Awards“ za projekt Valdštejnské slavnosti.

Chebské dvorky, krajský festival uměleckých projektů, se v Chebu koná od roku 2002. Na tomto festivalu se setkávají čeští i zahraniční umělci a příznivci umění. Jsou zde vystaveny fotografie, malby, kresby, grafické práce, plastiky a sochy pod širým nebem historického centra města. Jsou zde prezentovány výtvarné a fotografické projekty mladých tvůrců, studentů a uměleckých skupin. Své obrazy a fotografie vystavují jak profesionálové, tak nadaní amatéři. Návštěvníci se dále mohou těšit na divadelní představení, koncerty, filmové projekce a tvorbu nezávislých designerů a módních návrhářů. Na festivalu jsou také připraveny tvůrčí dílny, kde si mohou návštěvníci zkusit svou zručnost.

Zahájení lázeňské sezóny ve Františkových Lázních se koná pravidelně každý rok v měsíci květen. V roce 2016 město zahájilo svou 223. lázeňskou sezonu. Tradičně se

uskutečňuje svěcení pramenů, slavnostní průvod městem, vystoupení mažorettek, jarmarky a koncert klasické, folklórní a moderní hudby.

Mezi další známé kulturní akce a společenské události konající se v Chebu patří Chebské varhanní léto, festival Jazz Jam, Noc kostelů, Letecký den a vánoční trhy. Ve Františkových Lázních je to dále Mezinárodní soutěž elegance historických vozidel, promenádní koncerty a pochody mažorettek a dechových orchestrů městem.

- **Sportovní a zábavné zařízení**

Na Chebsku se nachází mnoho možností pro využití volného času ve sportovních a zábavních zařízeních. Největší nabídka pro sportovní aktivity se nachází samozřejmě v Chebu. Nachází se zde zimní stadion, plavecký bazén, sportovní areál TJ Lokomotiva Cheb, lukostřelecký areál, minigolfový areál, pétanque hřiště, motokárový okruh Kartarena, bowling, discgolf a fitness centra. I v ostatních obcích na Chebsku je sportovní vyžití, mezi které patří Aquaforum ve Františkových Lázních, komplex Sport Relax Buky ve Střížově, Paintball aréna ve Střížově, minigolf ve Františkových Lázních, golfové hřiště v Lubech, multifunkční hřiště pro mládež ve Františkových Lázních a Resort Stein u Chebu. Dále se v obcích na Chebsku nacházejí posilovny, tenisové kurty, squash, půjčovny sportovních potřeb a vybavení, sportovní haly a tělocvičny, sportovní venkovní hřiště a jezdecké objekty. Pro některé kulturní akce a společenské události je využíváno prostorů Kulturního centra Svobody v Chebu nebo Společenského domu INGO Casina ve Františkových Lázních.

Významným objektem pro volnočasové vyžití je Sportovně rekreační areál Krajinka v Chebu. Krajinka se nachází na břehu řeky Ohře. Areál disponuje atletickým stadionem, víceúčelovými sportovišti, lanovým centrem, crossovou dráhou, dětským hřištěm, půjčovnou kol, půjčovnou sportovních potřeb a piknikovou loukou. Je zde také možnost občerstvení. Uprostřed atletického stadionu se nachází travnatý povrch, který může být využit návštěvníky na badminton, kriket nebo například kopanou. Po stranách stadionu se nachází hřiště na basketbal, volejbal, nohejbal a florbal. Návštěvníci si na víceúčelových sportovištích zahrají streetball, pétanque, stolní tenis a ruské kuželky. V areálu se dále nachází několik venkovních grilů, které jsou veřejnosti volně dostupné.

V letních měsících jsou využívána přírodní koupaliště. Veřejné koupaliště Dřenice se nachází na přehradě Jesenice. Je zde upravená pláž s pozvolným vstupem do vody.

Tento areál nabízí řadu sportovních možností. Nachází se zde volejbalová hřiště, hřiště na plážový fotbal, hřiště na nohejbal a tenisové hřiště. Návštěvníci si zde mohou dále zahrát stolní tenis, pétanque, kriket nebo badminton. Všechny sportovní nástroje si lze zapůjčit v půjčovně areálu. Pro děti je zde dětské hřiště, brouzdaliště a různé vodní atrakce. Mezi další přírodní koupaliště na Chebsku patří Jadran ve Františkových Lázních, koupaliště v Milhostově a koupaliště ve Skalné. K letnímu koupání se dále využívá rybník Amerika ve Františkových Lázních a přehradní nádrže Jesenice a Skalka.

4.2.2 Selektivní předpoklady cestovního ruchu

Objektivní předpoklady

Z hlediska politických podmínek je Česká republika zemí bez válečných konfliktů. Pro cestovní ruch je zde příznivá politická situace. Uplatňuje se zde demokracie a parlamentní politický systém. Jejím nejvyšším zákonem je Ústava České republiky společně s Listinou základních práv a svobod. Současná ústava platí od 1. ledna 1993, kdy vznikl samostatný český stát. Česká republika je součástí Evropské unie od 1. května 2004. Od 21. prosince 2007 je Česká republika součástí Schengenského prostoru, kde mohou osoby překračovat hranice členských států bez hraniční kontroly.

Správní obvod obce s rozšířenou působností Cheb mělo k 1. 1. 2016 50 072 obyvatel. Z toho muži zaujímali 24 692 a ženy 25 380 obyvatel. Nejvíce obyvatel z tohoto území má město Cheb, které k 1. 1. 2016 sčítá 32 355 lidí. Druhou nejvíce obydlenou obcí jsou Františkovy Lázně, které mají 5 536 obyvatel. Třetí nejvíce obydlenou obcí na tomto území jsou Luby s 2 147 obyvateli. Nejméně obydlené jsou Tuřany se 135 obyvateli. V SO ORP Cheb je průměrný věk mužů 40,7 let a průměrný věk žen je 41,3 let. Celkový nejnižší průměrný věk je v Milhostově, a to 35,6 let. Celkový nejvyšší průměrný věk je v Lubech, a to 43,6 let.

Údaje z roku 2014 ukazují, že SO ORP Cheb má 21 obcí a z toho 5 obcí má status města. Celková výměra pozemku činí 49 681 ha. Z toho zemědělská půda činí 28 386 ha, lesní pozemky činí 13 485 ha a zastavěné plochy mají 545 ha.

Počet ekonomických subjektů se sídlem na tomto území byl k 31.12.2014 12 973. Z toho 9 980 byly fyzické osoby a 2 993 právnické osoby. Podle odvětví ekonomické

činnosti tvořil podíl zemědělství, lesnictví a rybářství 3,7 %, celkový průmysl 9,2 %, stavebnictví 10,3 % a obchod, ubytování, stravování a pohostinství tvořil 32,4%.

V roce 2014 činil počet nezaměstnaných osob na tomto území 7,3 %. Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání byl 2 574. Počet volných pracovních míst byl 437.

Co se týče školství, zdravotnictví a sociálních služeb poskytované ve vybraných zařízeních, tak údaje z roku 2014 ukazují, že SO ORP Cheb má 18 mateřských škol, 17 základních škol, 5 středních škol, 1 nemocnici, 36 ordinací praktického lékaře, 4 domy pro seniory a 1 domov pro osoby se zdravotním postižením.

Subjektivní předpoklady

Obce na Chebsku zajišťují činnosti cestovního ruchu samostatně nebo vzájemně spolupracují. O jejich sdružení viz níže. Okresní město Cheb zajišťuje fungování cestovního ruchu ve městě především prostřednictvím Výboru zahraničních vztahů, meziobecní spolupráce, cestovního ruchu a PR města, dále prostřednictvím Odboru školství, tělovýchovy a kultury, oddělení kultury a cestovního ruchu a také prostřednictvím Kulturního centra Svoboda.

Výbor zahraničních vztahů, meziobecní spolupráce, cestovního ruchu a PR města zajišťuje například spolupráci se zahraničními městy formou různých projektů. Dále vytváří programy a propagační materiály místních akcí. Také spolupracuje s Českou inspirací, Mikroregionem Chebsko a Euregiem Egrensis na společné propagaci. Mezi náplň oddělení kultury a cestovního ruchu patří například sestavení rozpočtu pro kulturu a cestovní ruch a jeho kontrola. Dále koordinuje kulturní činnost jednotlivých subjektů, které ve městě působí v oblasti kultury a připravuje kulturní kalendář města. Provozuje turistické infocentrum, které propaguje město Cheb a jeho kulturní, sportovní a společenské akce. Spolupracuje s úřadem Karlovarského kraje, Českou centrálou cestovního ruchu, Euregiem Egrensis, Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska, EgroNetem, Českou inspirací a Asociací turistických informačních center. Toto oddělení se účastní veletrhů cestovního ruchu ve spolupráci se státní agenturou CzechTourism a Krajským úřadem Karlovarského kraje. Spolupracuje s podnikateli v cestovním ruchu ve městě a okolí v rámci propagačních prospektů a prezentace na zahraničních veletrzích. Dále zajišťuje prezentaci města na zahraničních sportovních a kulturních akcích, na německých internetových stránkách, v regionálním tisku, rozhlasu

a televizi jako je Chebský deník, Mladá fronta DNES, Radio Egrensis, TV Západ, Der Neuge Tag, www.bbkult.net a Stammtisch „Ahoj sousedé“ Cheb-Waldsassen. Samostatně organizuje kulturní a sportovní akce města anebo se podílí na jejich organizaci. Vydává publikace, propagační materiály a mapy související s cestovním ruchem v Chebu. Oddělení kultury a cestovního ruchu dále pro návštěvníky Chebu zajišťuje předprodej vstupenek na kulturní akce, prodej turistických publikací, průvodců, map, cenin a suvenýrů. Kulturní centrum Svoboda zajišťuje pro město Cheb některé akce, mezi které patří například Fijo, Noc kostelů, Varhanní léto, Jazz Jam, Valdštejnské slavnosti, Reprezentační ples, vánoční trhy a adventní koncerty.

Město Cheb je členem několika sdružení, mezi které patří Mikroregion Chebsko, Euroregio Egrensis, Česká inspirace a Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Mikroregion Chebsko je dobrovolným svazkem obcí, který vznikl v roce 2003. Současně sdružuje třináct obcí, kterými jsou Dolní Žandov, Cheb, Libá, Lipová, Milíkov, Odrava, Okrouhlá, Plesná, Pomezí nad Ohří, Poustka, Skalná, Třebeň a Tuřany. Cílem tohoto svazku je vzájemně si pomáhat a spolupracovat při prosazování a uskutečňování komplexního územního, ekonomického a sociálního rozvoje v souvislosti s regionální politikou České republiky a Evropské unie.

Obrázek č. 4: Mapa Mikroregionu Chebska

Zdroj: Mikroregion Chebsko

Euregio Egrensis je dobrovolným regionálním sdružením tzv. Chebska reprezentujícím Českou republiku a Bavorska, Saska a Durynska zastupující Spolkovou republiku Německo. Název Egrensis je odvozen od historického označení oblasti kolem města Cheb. Tato oblast se rozkládá přibližně na 17 000 km² a má přibližně 2 miliony obyvatel. Do tohoto projektu je zapojeno přes 60 českých obcí ležících v okresech Cheb, Karlovy Vary, Sokolov a Tachov. Cílem sdružení je prospěšně rozvíjet vtahy nejen v rámci západočeského regionu, ale také mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Euregio Egrensis je zaměřené na iniciování a podporu všech forem spolupráce mezi městy, obcemi, institucemi, organizacemi i jednotlivci, které vedou k rozvoji regionu.

Obrázek č. 5: Mapa Euregia Egrensis

Zdroj: Euregio Egrensis

Česká inspirace je dobrovolným svazkem osmi historických měst, Hradce Králové, Chebu, Jindřichova Hradce, Kutné Hory, Litomyšle, Poličky, Telče a Třeboňe. Toto sdružení bylo původně založeno v roce 1995 šesti obcemi. Město Cheb se k tomuto sdružení přidalo v roce 2005. Hlavním cílem České inspirace je aktivně přispívat k rozvoji

cestovního ruchu se zaměřením na kulturní nabídku sdružených měst. Tato města lákají návštěvníky na významné architektonické památky, umělecké dědictví i kulturní akce. Mottem sdružení je „Města plná života“, čímž chtějí vystihnout jedinečný kulturní život jednotlivých měst. Česká inspirace vydává vlastní propagační materiály v českém, anglickém a německém jazyce. Toto sdružení přispívá svou propagací k rozvoji jak domácího, tak zahraničního cestovního ruchu v regionech České republiky.

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska je dobrovolná, zájmová, nestraničná a nevládní organizace, která sdružuje především historické obce nebo jejich části, na jejichž území jsou zachovány významné kulturní hodnoty, zejména nemovité památky. Toto sdružení vzniklo v roce 1990 a nyní má 214 členů. Mezi členy patří i dvě města ležící na Chebsku, kterými jsou města Cheb a Františkovy Lázně. Činnost Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska je zaměřeno na uchování, ochranu a trvalou využitelnost kulturního dědictví České republiky. Sdružení propaguje význam a problémy kulturního dědictví. Je pořadatelem výstav, odborných seminářů a konferencí pro veřejnost. Dále spolupracuje s českými i zahraničními organizacemi a institucemi mající stejné cíle. Ve spolupráci s Ministerstvem kultury a Ministerstvem pro místní rozvoj je realizován Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, který patří mezi nejvýznamnější činnost tohoto sdružení. Za nejlepší přípravu a realizaci tohoto programu je každoročně vyhlášena cena „Historické město“. Toto ocenění získalo město Františkovy Lázně za rok 2004 a město Cheb za rok 2014.

Na Chebsku jsou kromě Chebu také další obce, které se dobrovolně sdružují na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Cheb. Jedná se o Svazek obcí Kamenné Vrchy. Tento svazek vznikl v roce 2003 spojením osmi obcí, kterými jsou Třebeň, Skalná, Milhostov, Nový Kostel, Křižovatka, Velký Luh, Plesná, Luby a Nebanice. Některé obce z chebského regionu jsou sdružená s obcemi mimo toto území. Příkladem je Dolní Žandov, který je členem Dobrovolného svazku obcí mikroregionu Mariánskolázeňsko nebo Františkovy Lázně patřící do Sdružení Lázeňských míst České republiky.

Marketing v oblasti cestovního ruchu, kultury a volnočasových aktivit v SO ORP Cheb je jako celek nejednotný. Marketingová komunikace funguje samostatně v jednotlivých obcích, ale z hlediska celého území je nekoordinovaná a neprovázaná.

Marketing cestovního ruchu obstarává v rámci propagace celého kraje jako destinace Živý kraj. Tento webový portál je oficiálním průvodcem celého Karlovarského kraje. Na internetu lze nalézt velké množství veřejných portálů, které podporují domácí cestovní ruch tím, že poskytují informace o destinacích společně s tipy na výlety po celém Česku. Mezi tyto portály patří například Kudy z nudy vytvořený Českou centrálou cestovního ruchu, Atlas Česka nebo Turistika. Na nich lze nalézt také informace o chebském území. Jak již bylo zmíněno, celková propagace pro SO ORP Cheb není uskutečňována. Propagační aktivity jsou prováděny na úrovni jednotlivých obcí nebo v rámci vzájemné spolupráce. O propagaci některých obcí na tomto území se starají již zmíněná sdružení, jako je například Mikroregion Chebsko, Euregio Egrenis, Česka inspirace, Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska nebo Svazek obcí Kamenné Vrchy. Informace o regionu lze také získat prostřednictvím webových stránek jednotlivých obcí. Dále také prostřednictvím informačních center a jejich webových stránek. Zajímavá je také například internetová stránka Encyklopedie města Cheb, kde jsou informace o památkách, událostech a osobnostech ve třech jazycích. V oblasti jsou využívány i jiné nástroje ke komunikaci. Jedná se například o sociální sítě, místní periodika, místní rozhlas, nebo místní televize. Mezi místní periodika patří Radniční listy města Cheb a Lázeňské listy města Františkovy Lázně, ve kterých je možné se dočíst například o plánovaných kulturních událostech.

4.2.3 Realizační předpoklady cestovního ruchu

Infrastruktura

Chebsko disponuje několika ubytovacími a stravovacími zařízeními. Tato zařízení jsou koncentrována především do přirozených center tohoto území. Jsou jimi Františkovy Lázně, lázeňské město, a Cheb jako největší a nejvíce obydlené město Chebska. Dostatečnou nabídku ubytování a stravování má i většina obcí na tomto území dle odpovídající velikosti. Přesto u mnoha obcí a měst je nevyužitý potenciál.

V SO ORP Cheb se nacházelo k 31. 12. 2014 celkem 74 hromadných ubytovacích zařízení. Z toho 33 hotelů, 26 penzionů, 7 kempů, 1 chatová osada nebo turistická ubytovna a 7 ostatních nespecifikovaných hromadných ubytovacích zařízení. Tato ubytovací zařízení disponují celkem 2 729 pokoji a 5 005 lůžky. Karlovarský kraj má celkem 439 hromadných ubytovacích zařízení. Nejvíce těchto zařízení má SO ORP Karlovy Vary, který zaujímá 33,03% hromadných ubytovacích zařízení v kraji, SO ORP

Cheb se podílí 16, 86%. Hromadné ubytovací zařízení v SO ORP Cheb navštívilo v roce 2014 celkem 130 821 hostů. Z toho 54 912 rezidentů a 75 909 nerezidentů. Průměrná doba pobytu činila 7,6 dní. Nejvíce ubytovacích zařízení se na Chebsku nachází ve Františkových Lázních, kde k 31. 12. 2014 jich zde bylo 45. V Chebu najdeme 18 hromadných ubytovacích zařízení. Průměrný počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních ve Františkových Lázních byl 8,2 noci a v Chebu 2,3 noci.

V letních měsících bývají využívány na území Chebska kempy. Většina z nich se nachází u přehradní nádrže Jesenice a patří mezi ně například Rybářská Bašta, Autokemping Dřenice, Autokemp Baldi, Kemp Václav a Kemp Stebnice. Dalšími kempy na tomto území jsou Autokemp Podhoří a Kemp Bříza, které se nachází u přehradní nádrže Skalka. Také ve Františkových Lázních se nacházejí dva kempy, a to Camping Amerika u rybníku Amerika a Rekreační areál Jadran u uměle vytvořeného koupaliště Jadran. V anketě Kemp roku, která je zaměřená na hodnocení kvality služeb v kempech, získal Autokemp Baldi několik ocenění, 1. místo Nejlepšího kempu roku 2013 a 2014 v Karlovarském kraji a 3. místo Kempu roku 2015 v Karlovarském kraji. V této anketě získaly ocenění i další kempy na Chebsku, Rekreační areál Jadran získal 2. místo Kemp roku 2015 v Karlovarském kraji, Autokemping Dřenice vyhrál 2. místo Nejlepší kemp roku 2014 v Karlovarském kraji a Camping Amerika získal 3. místo Nejlepší kemp roku 2013 v Karlovarském kraji.

Doprava

Chebsko má velmi výhodnou a významnou polohu pro dopravu, neboť zde dochází k napojení na sousední Spolkovou republiku Německo. Nejvýznamnější silniční křižovatkou na tomto území je město Cheb. Celkově se chebský region vyznačuje poměrně hustou sítí silnic I., II. a III. třídy i místních komunikací. Pro pozemní komunikaci je významná rychlostní silnice R6, která spojuje hraniční přechod Cheb - Schirnding s městem Cheb a dále vede ve směru Sokolov, Karlovy Vary a Praha. Tato silnice tedy spojuje Karlovarský kraj s hlavním městem Prahou. Úseky rychlostní silnice R6 jsou na této trase střídány s úseky silnice I. třídy, které mají označení I/6. Další důležitou silnicí je silnice I. třídy I/21, která spojuje hraniční přechod Vojtanov - Schenberg s dálnicí D5, která vede ve směru Františkovy Lázně, Cheb, Mariánské Lázně a Plzeň. Tento hraniční

přechod je významný především pro kamionovou dopravu. Celková délka pozemní komunikace na území SO ORP Cheb činí 390, 20 km.

Autobusová doprava v území je zajišťována společností Autobusy Karlovy Vary, a.s. Tato společnost zabezpečuje pravidelné spoje v regionu a také městskou hromadnou dopravu v Chebu. Působí zde i několik dalších soukromých dopravců, a to jak v regionální, tak dálkové dopravě. Společnost STUDENT AGENCY holding, a.s. zajišťuje důležitý spoj Cheb – Sokolov - Karlovy Vary - Praha.

Město Cheb je i důležitým železničním uzlem a hraničním přechodem mezi Českou republikou a Německem. Železniční spojení s hlavním městem Prahou je zajišťováno trasou Cheb- Planá - Stříbro - Beroun - Praha. V chebském regionu jsou mezinárodní, celostátní a regionální železniční tratě. Mezinárodní tratí je Plzeň - Mariánské Lázně - Cheb a celostátní tratí je Cheb - Karlovy Vary - Chomutov. Regionálními tratěmi jsou Cheb - Tršnice - Skalná - Nový Kostel - Luby, Cheb - Františkovy Lázně - Vojtanov- Plesná - Bad Brambach a Cheb - Františkovy Lázně - Aš. Celková délka železnice na území SO ORP Cheb je 133,04 km.

V okolí Chebu se nachází dvě vodní přehrady, proto je třeba zmínit, že plavba s plavidlem se spalovacím motorem ve výtlačném režimu je povolena pouze na Skalce. Společností Autobusy Karlovy Vary je v letních měsících provozována lodní doprava po řece Ohři v Chebu a po přehradě Skalka. Plavba po řece Ohři vede od areálu Krajinka k hrázi přehrady a zpět. Plavba po přehradě Skalka vede od penzionu Stein do kempu Podhoří a zpět.

K vodní turistice je využívána řeka Ohře. Protéká územím Chebska a patří mezi nejvýznamnější vodácké toky v České republice. Tento tok navštíví během jedné sezony přibližně 15 - 20 tisíc vodáků. Souvisle sjízdný úsek od Chebu do Klášterce nad Ohří má délku 110 km. Řeka má různé úseky, které se liší svou náročností na její sjezd. Výhodou řeky Ohře je stabilita průtoku. Lepší průtok je dán vodními nádržemi v povodí. Řeka Ohře je vhodná pro vícedenní putování a protéká atraktivními městy, mezi které patří i město Cheb.

V Chebském regionu se nachází veřejné vnitrostátní letiště. Dříve sloužilo pro vojenské účely, v současnosti slouží ke sportovnímu létání. Toto letiště patří k nejstarším letišťům v České republice. Posledních několik let se zde koná oblíbená akce Letecký den.

Celé území Chebska je pokryto hustou sítí cyklotras, západní část navíc také sítí turistických tras. (Město Cheb, 2014) Spojení se Spolkovou republikou Německo je umožněno nejen hraničními přechody, ale také přeshraničními turistickými stezkami. Jedná se o Mýtinu (Lipová) - Neualbenreuth, Dubina (Libá) - Hammersmühlem, Starý Hrozňatov (Cheb) - Hatzenreuth, Horní Hraničná (Pomezí nad Ohří) - Pechtnersreuth, Plesná - Brambach a Luby - Wernitzgruen. Na území SO ORP Cheb činí celková délka cyklotras 323,21 km a celková délka turistických tras 179,45 km.

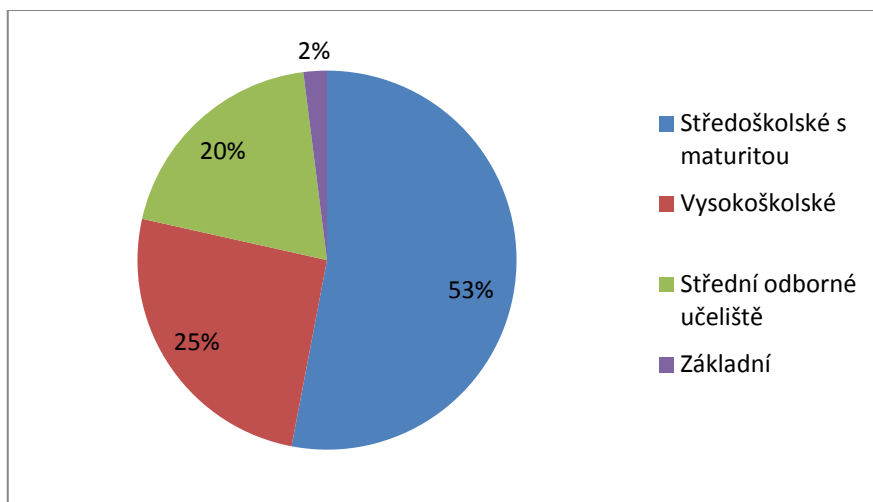
Kromě mnoha místních cyklotras a několik regionálních tras se zde také nachází dálkové národní cyklotrasy. Cyklotrasa národního významu Magistrála Krušné hory vede od Salajny - Cheb - Luby a Stezka Ohře vede ve směru Slapany - Cheb - Tršnice do vesnice Mostov. Přes území Chebska dále vedou přeshraniční cyklotrasy, mezi které patří například Valdštějnova cyklotrasa vedoucí směrem Cheb - Waldsassen - Marktredwitz. Oblast dále nabízí několik cyklostezek. Na území je také zajišťována cyklodoprava společností Autobusy Karlovy Vary, a.s. Ta nabízí přepravu cyklistů a jízdních kol cyklubusy. V nabídce je několik spojů, jež některé z nich vedou přes zastávky Františkovy Lázně a Cheb.

V chebském regionu se nachází velké množství značených turistických tras. Nabízí se zde vycházkové trasy, naučné a tematické stezky a obtížnější trasy. Mezi naučné stezky patří Libská naučná stezka, Okolí hradu Seeberg, Lubsko, Naučná stezka Soos, Stebnický potok, Cheb a údolí řeky Ohře, Naučná stezka Lomnička, Plesná, Srdíčkové trasy, Naučná stezka s expozicí zvířat v lesoparku Amerika (Františkovy Lázně) a Císařská stezka. V území kolem vodní nádrže Skalka a Jesenice v Chebu vede evropská turistická trasa E3, která začíná v Turecku a končí ve Španělsku. Na Chebsku se pořádají pravidelné turistické akce a výlety pro veřejnost. Tyto akce má na starosti Klub českých turistů. Pro příznivce nordic walkingu, nebo-li dynamické chůze se speciálními sportovními holemi, jsou k dispozici místní instruktoři. Turistické infocentrum v Chebu nabízí návštěvníkům dobrodružnou hru geocaching. Jedná se o hledání pokladů prostřednictvím GPS navigace. Hráč má předem dané souřadnice, díky kterým vyhledává zajímavá místa v regionu.

4.3 Analýza poptávky cestovního ruchu na Chebsku

4.3.1 Obecné informace o respondentech

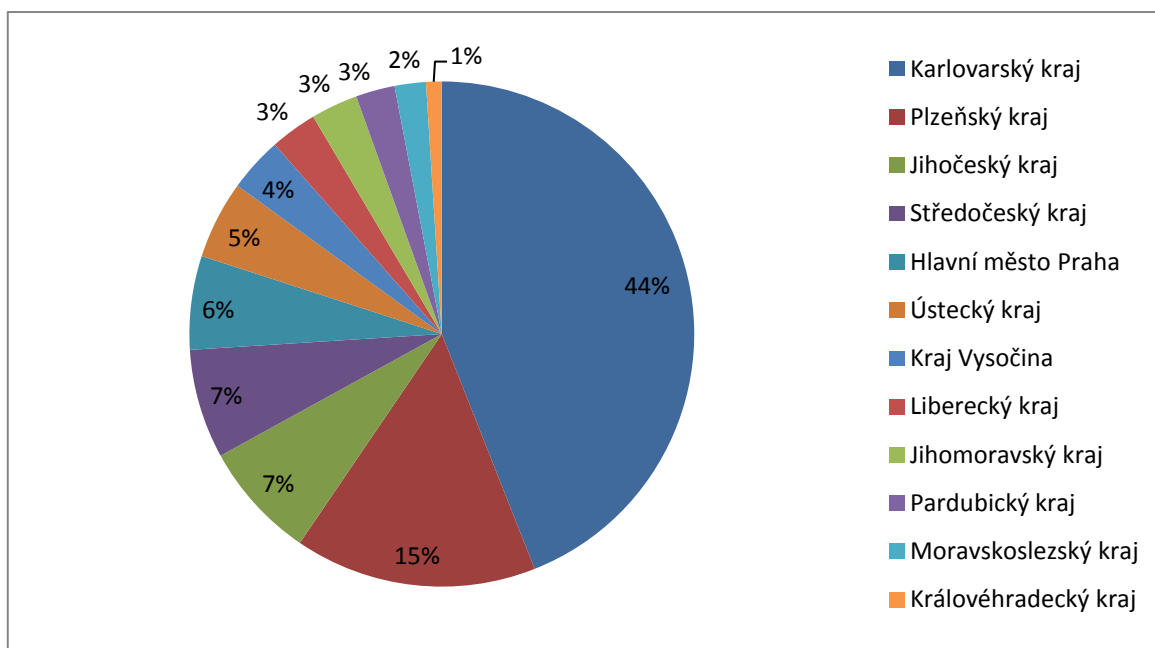
Graf č. 1: Dokončené vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 1 je patrné, že většina respondentů má dokončené středoškolské vzdělání s maturitou (53 %). Dotazovaní (25 %) uvedli, že mají vysokoškolské vzdělání a 20 % má dokončené střední odborné učiliště. Pouhá 2 % respondentů má základní vzdělání.

Graf č. 2: Odkud respondent přicestoval

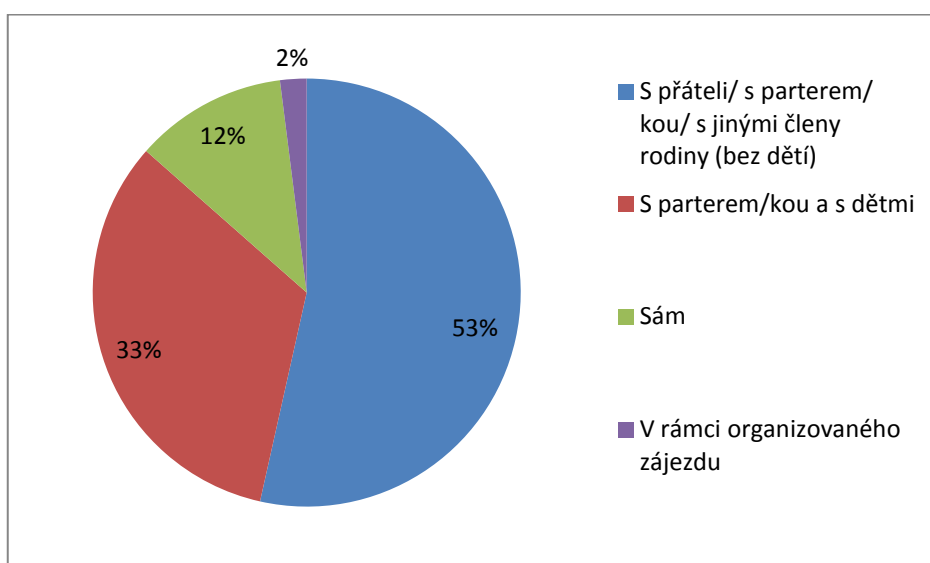

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky z grafu č. 2 ukazují, že nejvíce respondentů přijelo z Karlovarského kraje (44 %) a z Plzeňského kraje (15 %). Poté byly nejvíce zastoupeny kraje Jihočeský (7 %), Středočeský (7 %), Hlavní město Praha (6 %) a Ústecký (5 %). Nejméně dotazovaných přijelo z kraje Vysočina (4 %), Libereckého (3 %), Jihomoravského (3 %), Pardubického (3 %), Moravskoslezského (2 %) a Královéhradeckého (1 %). Kraje Olomoucký a Zlínský nebyly zastoupeny vůbec.

4.3.2 Poznání typických charakteristik týkajících se realizace cesty respondentů

Graf č. 3: S kým respondent cestuje

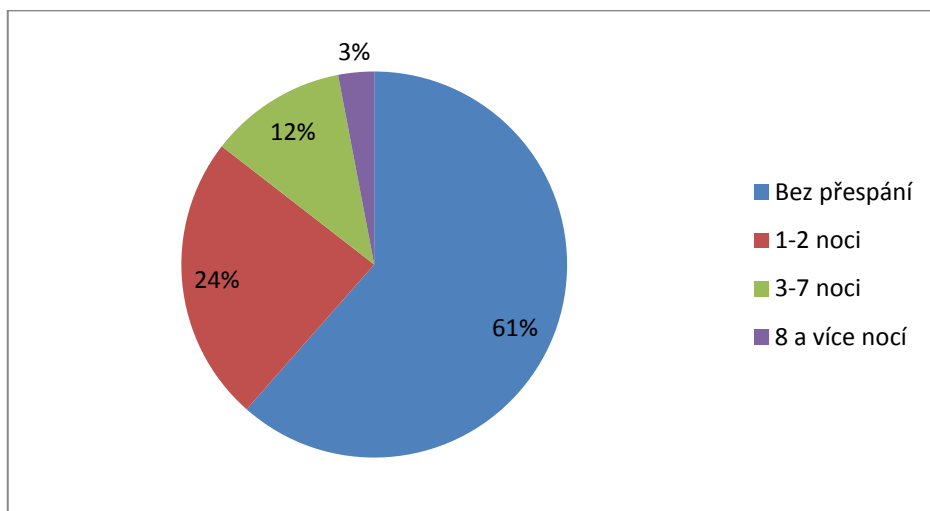

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 3 je patrné, že nejvíce respondentů (53 %) navštívilo chebský region v doprovodu přátel, partnera nebo jiných členů rodiny, ale bez dětí. Druhou, nejvíce zastoupenou skupinou, jsou respondenti (33 %), kteří na Chebsko přijeli s partnerem a dětmi. Další dotazovaní (12 %) navštívili region sami a naprostá menšina respondentů (2 %) navštívila region v rámci organizovaného zájezdu.

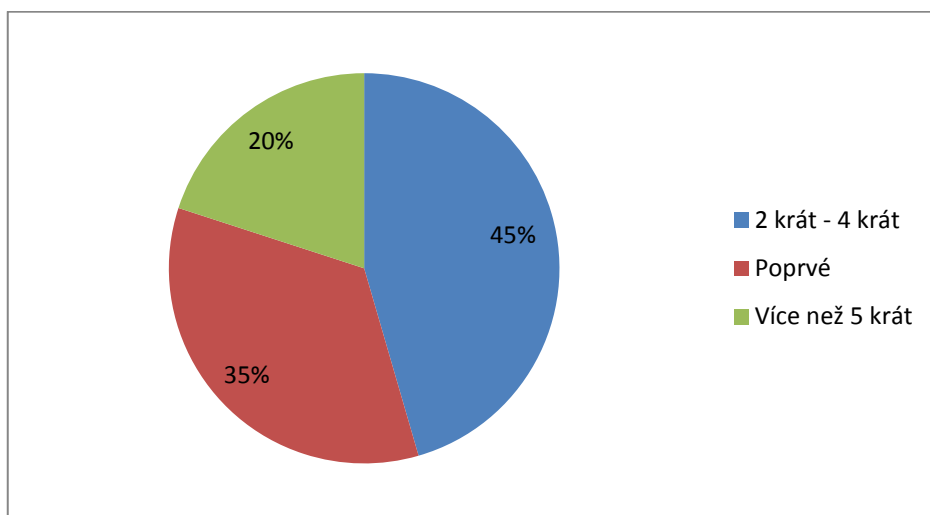
V grafu č. 4 jsou znázorněny výsledky týkající se délky návštěvy respondentů v chebském regionu. Většina dotazovaných (61 %) přijela na Chebsko, aniž by zde přenocovala. Respondenti (24 %) uvedli, že zde zůstanou na 1- 2 noci a 12 % na 3 - 7 nocí. Pouze 3 % dotazovaných zde zůstali na 8 a více nocí.

Graf č. 4: Délka návštěvy regionu

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 5: Návštěva regionu

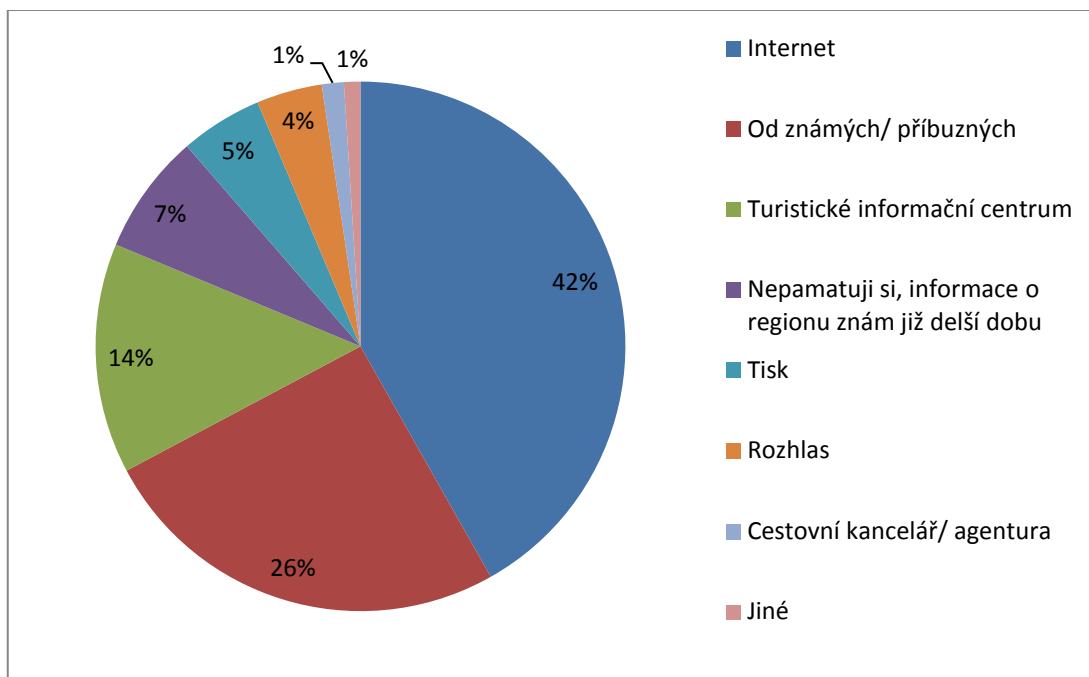
Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky z grafu č. 5 ukazují, že nejvíce respondentů (45 %) navštívili region 2 krát - 4 krát již v minulosti. Další skupina respondentů (35 %) uvedla, že region navštívila poprvé. Poslední skupinu tvoří dotazovaní (20 %), kteří region navštívili více než 5 krát.

Z výsledků grafu č. 6 je patrné, že nejvíce respondentů (42 %) čerpalo informace na internetu. Dále 26 % respondentů uvedlo za zdroj své známé a příbuzné. Dále 14 % dotazovaných využilo jako svůj zdroj turistické informační centrum (TIC). Dotazovaní (7 %) uvedli, že si zdroj informací nepamatují, jelikož informace o regionu znají již delší

dobu. Z tisku pak čerpalo 5 % respondentů. Dále 4 % respondentů uvedlo, že informace o regionu zaslechli v rozhlasu. Malý počet dotazovaných (1 %) uvedli za svůj zdroj cestovní kancelář či agenturu. Pouze 1 % respondentů zaškrtnulo možnost jiného zdroje.

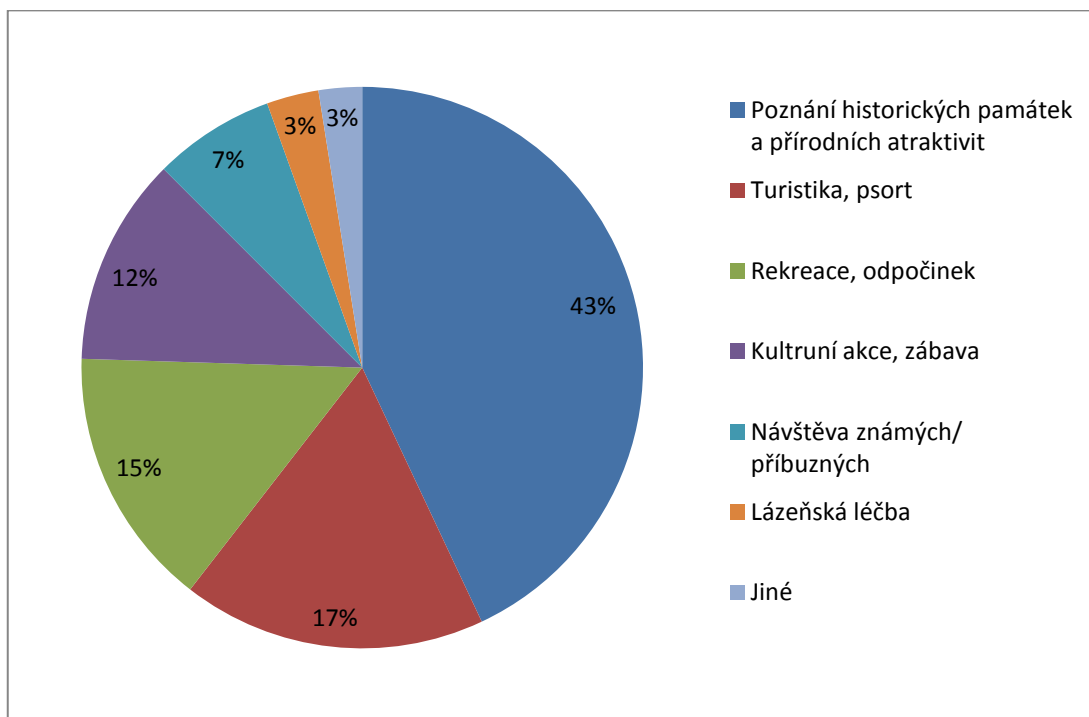
Graf č. 6: Zdroje informací o regionu

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky z grafu č. 7 ukazují, jaký byl převládající důvod návštěvy do tohoto regionu. Nejvíce respondentů (43 %) přijelo do regionu za poznáním historických památek a přírodních atraktivit. Respondenti (17 %) přijeli do regionu kvůli turistice a sportu a 15 % respondentů kvůli rekreaci a odpočinku. Další skupina respondentů (12 %) byla k návštěvě motivována především kulturní akcí a zábavou. Dotazovaní (7 %) přijeli do regionu za svými známými či příbuznými. Nejméně zastoupenou skupinou (3%) byli lidé, kteří přicestovali do regionu kvůli lázeňské léčbě. Také 3 % respondentů zvolila odpověď jiný převládající důvod návštěvy regionu.

Graf 7: Motivy návštěvy chebského regionu

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.3 Návštěva atraktivit a akcí v regionu

Tabulka č. 2: Nejvíce navštěvované akce a atraktivity v regionu

Atraktivity a akce	Počet odpovědí
Chebský hrad	72
Hrad Seeberg	23
Hrad Vildštejn	16
Kostel sv. Mikuláše	62
Kostel Zvěstování Panny Marie s Křížovou chodbou	34
Maria Loreto	21
Muzeum Cheb	42
Městské muzeum Františkovy Lázně	36
Galerie umění v Chebu	24
Galerie 4	12
Špalíček	102

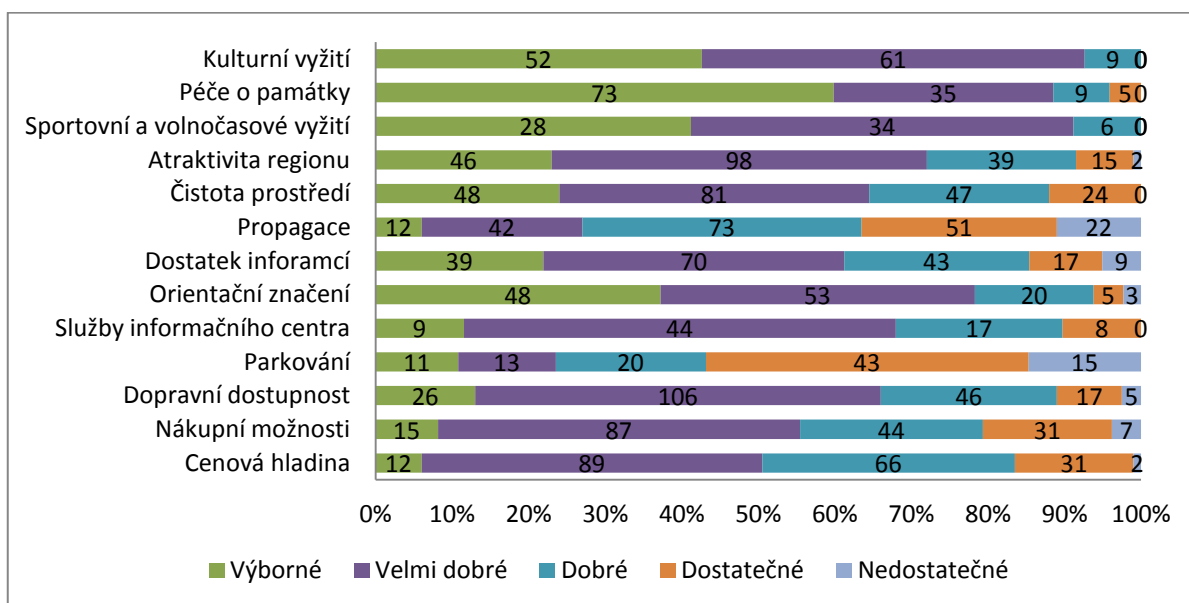
Nová kolonáda a socha Františka	64
Fijo	16
Chebské dvorky	11
Noc kostelů	6
Přírodní rezervace SOOS	18
Komorní hůrka	11

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce č. 2 lze vysledovat, které atraktivity a akce jsou pro respondenty největším lákadlem k jejich návštěvě. Nejvíce respondentů navštívilo Špalíček a Chebský hrad. Dále to byl Kostel sv. Mikuláše v Chebu a Nová kolonáda a socha Františka ve Františkových Lázních.

4.3.4 Spokojenost respondentů

Graf č. 8: Hodnocené charakteristiky regionu respondentem

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud se u jednotlivých charakteristik sečtou kladná hodnocení (výborné a velmi dobré), tak je patrné, že s většinou vybraných aspektů byli respondenti v regionu spokojeni. S kulturním vyžitím a péčí o památky v regionu byla většina respondentů spokojena, u těchto charakteristik hodnotili převážně stupněm 1 a 2. Respondenti, kteří hodnotili sportovní a volnočasové vyžití, známkovali taktéž převážně stupněm 1 a 2.

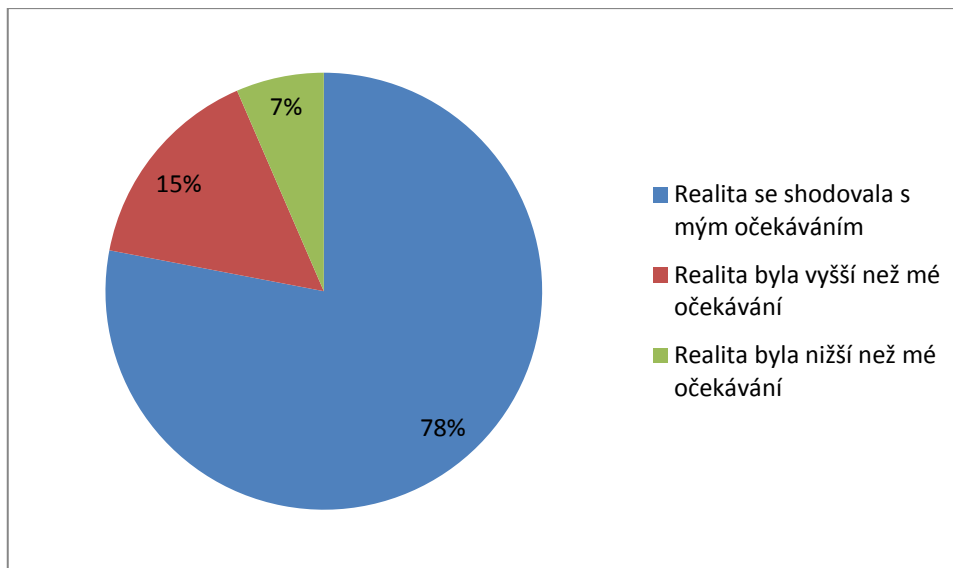
Atraktivitu regionu a čistotu prostředí hodnotili respondenti různorodě. Nejvíce tyto aspekty hodnotili stupněm 2, poté 1 a 3. Ne příliš dobré hodnocení získala propagace a dostatek informací o regionu. U těchto charakteristik byly nejvíce zastoupeny známky 3 a 4. Orientační značení hodnotili respondenti převážně stupněm 1 a 2. Služby informačního centra byly hodnoceny převážně známkou 2. Možnosti parkování v regionu hodnotili respondenti rozmanitě, a však nejvíce z nich hodnotili známkou 4. Většina návštěvníků hodnotí dopravní dostupnost stupněm 2. Nákupní možnosti a cenovou hladinu hodnotili respondenti převážně stupněm 2 a 3.

Z výsledků vyplývá, že mezi nedostatky se řadí především propagace, nedostatek informací a parkování. Mezi přednosti regionu, které je třeba dále udržovat na standardní úrovni, patří kulturní vyžití, péče o památky a sportovní a volnočasové vyžití.

Z dotazníkového šetření byly dále zjištěny přednosti a nedostatky regionu pomocí otevřených otázek. Nejčastěji respondenti odpovídali, že se jim nejvíce líbí památky regionu a jejich historie. Pozitivně hodnotili i to, že jsou památky zachovalé. Velká část respondentů hodnotí kladně lázeňské město Františkovy Lázně a jeho architekturu. Velmi pozitivně dále hodnotili koncentraci památek v historickém centru města Cheb. Také se jim líbí rekreačně- sportovní areál Krajinka u řeky Ohře, to, že je v regionu několik hradů a zámků, které jsou rekonstruované.

Kladně hodnotili někteří respondenti cyklostezky, které do regionu vedou. Zmiňovali se, že je v regionu velmi dobré orientační značení a několik informačních tabulí. Většina z nich chválila kulturní akce, dobrou organizaci i nabitý kulturní program. Ně kterým návštěvníkům se velmi líbil pochod orchestru a mažorettek přímo na náměstí ve Františkových Lázních. Respondenti uváděli, že se nesetkali s příliš velkými nedostatky při návštěvě regionu. Nebo nechtěli na tuto otázku odpovídat. Několik konkrétních nedostatků však v dotazníku zmíněno bylo. Někteří respondenti záporně hodnotí propagaci regionu. Dále by uvítali více parkovacích míst, a to především ve městě Františkovy Lázně. Pár dotazovaných uvedlo, že na akcích by přivítali více míst k sezení. Někteří dotazovaní upozornili, že v tomto regionu je nedostatek veřejných toalet a také odpadkových košů na turistických trasách.

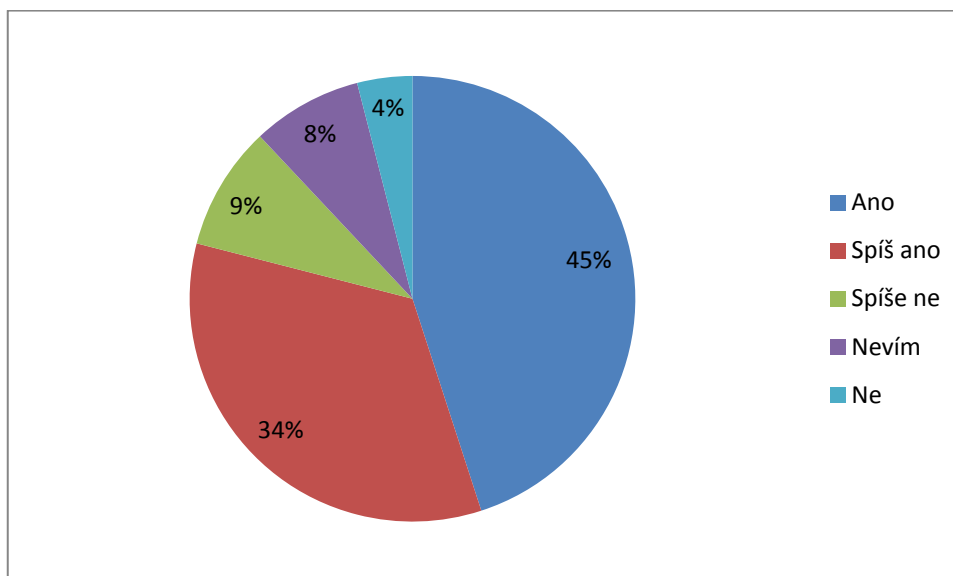
Graf č. 9: Spokojenost respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak ukazuje graf č. 9, tak většina respondentů (78 %) odpověděla, že realita se shodovala s jejich očekáváním. Očekávání z návštěvy tohoto regionu bylo naplněno. Dále dotazovaní (15 %) odpověděli, že realita byla vyšší než jejich očekávání. To znamená, že realita převyšovala jejich očekávání. Malá část respondentů (7 %) odpověděla, že realita byla nižší než jejich očekávání, což znamená, že jejich očekávání nebyla naplněna.

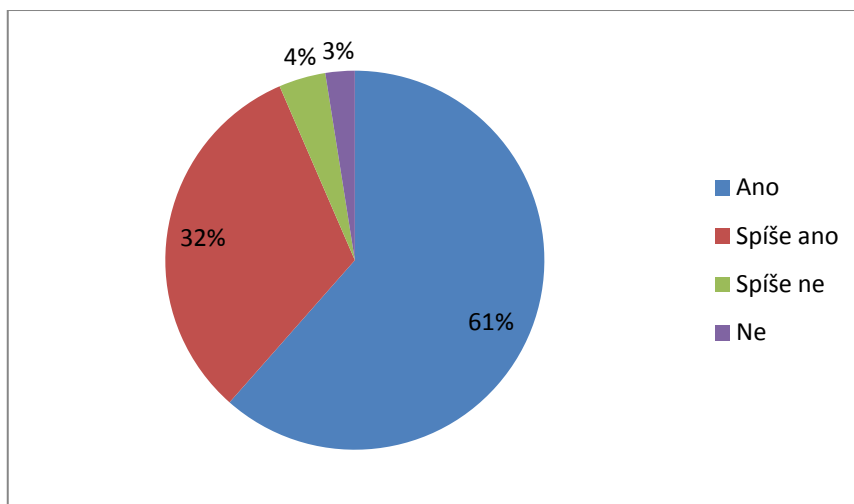
Graf č. 10: Návštěva regionu v budoucnosti

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 10 lze vyčíst, kolik respondentů plánuje navštívit region v budoucnosti. Odpověď ano volilo 45 % dotazovaných a odpověď spíše ano 34 %. Odpověď spíše ne volilo 9 %, nevím 8 % a odpověď ne 4 %.

Graf č. 11: Doporučení návštěvy regionu

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 11 jsou zobrazeny výsledky doporučení návštěvy regionu. Odpověď ano volilo 61 % respondentů a spíše ano 32 %. Odpověď spíše ne vybraly 4 % dotazovaných a ne 3%.

4.3.5 Závěry z dotazníkového šetření a diskuze

Výsledky dotazníkového šetření ukázaly, že do regionu přicestovalo více žen. Nejpočetnější skupinu respondentů tvořili lidé ve věku 46 - 55 let a lidé se středoškolským vzděláním. Nejvíce návštěvníků přijelo z Karlovarského kraje. Většina z nich přijela do regionu bez dětí, přijeli s přáteli, partnerem nebo jinými členy rodiny a zdrželi se zde bez přespání. Většina respondentů chebský region již v minulosti navštívila. Nejvíce čerpaným zdrojem informací o regionu byl internet, známí a příbuzní. Převládajícím motivem pro návštěvu regionu bylo poznání historických památek a přírodních atraktivit. Mezi nejnavštěvovanější místa, atraktivita v regionu patří Špalíček, Chebský hrad, Kostel sv. Mikuláše, Nová kolonáda a socha Františka. Z akcí to jsou Fijo a Chebské dvorky. Při hodnocení určitých charakteristik města převládalo kladné hodnocení. Návštěvníci byli spokojeni zejména s kulturním vyžitím, péčí o památky, sportovním a volnočasovým vyžitím a orientačním značením v regionu. Nespokojeni byli především s propagací

regionu a parkováním. Návštěva chebského regionu u většiny návštěvníků splnila jejich očekávání a plánují navštívit region i v budoucnosti. Respondenti by ve většině případů doporučili návštěvu regionu svým známým a příbuzným.

Většina respondentů volila návštěvu chebského regionu bez přespání. Důvodů, proč tomu tak je, může být několik. Jedním z nich je například to, že návštěvníci mohli mít bydliště nebo přechodné ubytování v dojezdové vzdálenosti, a proto volili jednodenní výlet. Výsledky totiž ukázali, že 88 respondentů pochází z Karlovarského kraje. Někteří respondenti mohli navštívit region za určitým účelem, jako je návštěva kulturní památky či akce, dále návštěva příbuzných, nákupy, sport, práce, a tak neměli potřebu se zde zdržovat více dní. Další příčinou mohla být finanční situace respondentů.

Výsledky potvrzují, že nejvíce respondentů hledá informace na internetu, proto je dobré tento informační zdroj náležitě spravovat, aby návštěvníci zjistili všechny potřebné informace o regionu. Dále je třeba se zaměřit na takové formy komunikace, které nejsou tolik využívané. Je třeba posílit komunikační média jako je rozhlas nebo tisk.

Nejvíce respondentů přijelo do regionu za poznáním historických památek a přírodních atraktivit. Jak již bylo uvedeno v přírodních a společenských předpokladech, chebský region disponuje řadou zajímavých kulturně-historických památek a přírodních atraktivit, které jsou lákadlem pro mnoho návštěvníků. Druhou nejpočetnější skupinu tvořili lidé, kteří do regionu přicestovali kvůli turistice a sportu a třetí nejpočetnější skupinu tvořili respondenti, kteří přijeli kvůli rekreaci a odpočinku. Jak již bylo zmíněno, k letní rekreaci slouží například přehrada Skalka i Jesenice, kde je také mnoho sportovního vyžití. Chebský region disponuje také několika turistickými trasami a cyklotrasami. Například Krajinka ve městě Cheb je využívána nejen k rekreaci, ale i pro sportovní aktivity. Další skupina respondentů byla k návštěvě motivována především zajímavou kulturní akcí a zábavou. Zejména v letních měsících je pro návštěvníky i pro obyvatele regionu připravena řada kulturních akcí. Mezi ně patří například Fijo, Chebské dvorky nebo Noc kostelů, které se konaly i v těchto letních měsících.

Výsledky dotazníkového šetření dále ukázaly na spokojenost respondentů s navštíveným regionem. Lze tedy usoudit, že značná část respondentů byla spokojena a nebyla zklamána nebo alespoň ne do takové míry, aby to mělo vliv na jejich celkový dojem z návštěvy. Jelikož celkem 79 % respondentů zamýšlí chebský region navštívit

i v budoucnosti, tak lze usoudit, že návštěva regionu v nich zanechala dobrý dojem. Většina respondentů by návštěvu regionu doporučila svým blízkým. V současné době hraje doporučení známých a příbuzných důležitou roli pro rozhodování k navštívení určité destinace. Výsledky tohoto šetření ukázaly, že 76 respondentů čerpalo informace od svých známých či příbuzných.

5 Možnosti rozvoje cestovního ruchu na Chebsku

V této kapitole jsou navržena určitá opatření, která by mohla vést k rozvoji cestovního ruchu na Chebsku. Společně s navrženými opatřeními je uveden odhad nákladů na jejich realizaci a dále možnosti jejich financování. Tato doporučení jsou určena veřejné správě, tzn. městským úřadům tohoto regionu, především pak městskému úřadu v Chebu, který je jediným pověřeným úřadem pro SO ORP Cheb.

5.1 Propagace regionu

Jedním z problémů týkajících se propagace je to, že propagace v regionu není jednotná. Propagační aktivity provádí jednotlivé obce samostatně nebo v rámci vzájemné spolupráce. Jak již bylo zmíněno, propagaci některých obcí regionu obstarávají také různá sdružení, mezi které patří například Mikroregion Chebsko, Euregio Egrenis, Česká inspirace, Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska nebo Svazek obcí Kamenné Vrchy. Společná propagace pro SO ORP Cheb však není uskutečňována.

Jednotná společná propagace obcí by mohla vést ke zlepšení povědomí celého regionu Chebska a také ke zvýšení jeho návštěvnosti. K propagaci regionu a jeho produktů je potřeba využít dostupných marketingových prostředků, zejména internetu, a to společných webových stránek a sociálních sítí. Dále může být využito tištěných médií, rozhlasu nebo internetové reklamy, popřípadě také veletrhů a výstav. Návštěvníci získávají informace z turistického informačního centra. Proto je podpora TIC ohledně propagace také důležitá. Potenciální návštěvníci by měli být dostatečně informováni o veškerých aktivitách v regionu, a podpořit tak možnost dlouhodobějších pobytů.

Následně jsou navržena určitá opatření týkající se propagace prostřednictvím společných webových stránek pro celý chebský region, sociální síť Facebook a reklamy. Dále jsou navrženy turistické balíčky, které nejsou k prodeji a slouží pouze k propagaci regionu.

5.1.1 Webové stránky

Prvotně by měly být zřízeny společné webové stránky, na nichž by byl představen chebský region. Blíže by pak byly charakterizovány jednotlivé obce a jejich kulturně historické památky a přírodní atraktivity. K dispozici by zde byla mapa regionu s možnostmi

zobrazení turistických zajímavostí, dále by zde byly vyznačeny stravovací, ubytovací a sportovní zařízení. Mapa by dále zobrazovala například nemocnici, lékárny, pošty, nádraží a veřejná parkoviště. Po kliknutí na jejich ikony by se zobrazila bližší specifikace společně s adresou, kontaktem a odkazem na konkrétní jednotlivé webové stránky. Na webových stránkách regionu by dále byly uvedeny možnosti dopravního spojení. Byly by zde představeny zajímavosti, tipy na výlet, tipy pro volnočasové aktivity a nabízené služby regionu. Také by zde mohl být propagován turistický balíček, který by do regionu mohl přilákat více návštěvníků, viz dále. Důležitou součástí by byl přehledný kalendář akcí, aby potenciální návštěvníci měli přehled o veškerém dění v regionu. Na webových stránkách by dále byly k nahlédnutí fotografie regionu a nabízeny virtuální prohlídky nejnavštěvovanějších míst regionu, těch, které respondenti uváděli v dotazníkovém šetření. V neposlední řadě by zde byly uvedeny důležité kontakty a odkazy na webové stránky města a turistická informační centra. Webové stránky by byly dostupné jak v českém, tak v německém a anglickém, popřípadě ruském jazyce.

5.1.2 Facebookové stránky

Do propagace regionu lze zahrnout i sociální média. Ta jsou důležitou součástí marketingové komunikace. V současné době jsou sociální média využívána velkým množstvím lidí, a tak je možné poměrně snadno, levně a rychle oslovit potenciální návštěvníky regionu. Bylo by vhodné vytvořit společné facebookové stránky pro celý chebský region. Zde by byly pravidelné příspěvky, které by vybízely k návštěvě určitých míst, jako jsou kulturně historické památky, přírodní atraktivity a různé akce. Dále by zde byly zveřejněny tipy na výlety a tipy na trávení volného času v regionu. Každý měsíc by zde byl vyvěšen kalendář akcí. Na ty největší akce by pak byla vytvořena také událost, která by v případě zájmu blíže informovala potenciální návštěvníky o připravovaném programu. Dále by zde byly zveřejněny fotografie z různých míst a z pořádaných akcí. Byla by zde také možnost sdílet příspěvky a fotografie oficiálních facebookových stránek obcí regionu. Sami návštěvníci regionu by mohli uvádět své zkušenosti, dávat tipy na výlet a sdílet své zážitky. Dále by zde mohli zveřejnit své fotografie a motivovat tak potenciální návštěvníky k návštěvě určitých míst. Vytvoření facebookových stránek je bezplatné.

Aby se region zviditelnil a přilákal více návštěvníků, mohl by pořádat různé soutěže prostřednictvím facebooku. Soutěž by mohla být vědomostní nebo zábavná. Správce by

například položil otázku týkající se vzniku některé z památek s tím, že pro správnou odpověď by odkazoval na společné webové stránky regionu. Účastník soutěže by se tak zároveň mohl dozvědět více informací o regionu. Zábavná soutěž by mohla být například o zaslání nějaké fotografie. Výhrou by mohly být například vstupenky na koncerty nebo lístky do divadla. Výherci by tak měli jeden z důvodů, proč region navštívit. Mohla by zde také vzniknout spolupráce veřejného sektoru a místních podnikatelů na principu sponzoringu. Podnikatelé by do soutěže věnovali dary a zviditelnili tak svou činnost. Dary by mohly být například ve formě volných vstupů do bazénů, do galerie, na zámek, ale také například poukázka na večeři v určité hodnotě či víkendový pobyt. Nejenže by opět výherci měli důvod zavítat do regionu, ale dále by se služby podnikatelů dostaly do podvědomí potenciálních návštěvníků a při návštěvě by mohli využít jejich služeb.

5.1.3 Reklama

Chebský region by dále mohl být propagován prostřednictvím reklamy. Dle finančních možností regionu lze využít různých forem reklamy. Na reklamě celého regionu by se podílely jednotlivé obce z vlastních prostředků obecních rozpočtů nebo partneři obcí formou příspěvků. Dále by mohlo být využito dotací z Evropské Unie (EU) nebo národních dotací. Pro určitá období jsou vytvářeny různé programy na podporu cestovního ruchu, které mohou zahrnovat podporu marketingových aktivit včetně reklamy. Chebský region by se mohl propagovat prostřednictvím místního rozhlasu, internetové reklamy nebo plakátů. Reklama by měla oslovit jak potenciální návštěvníky z okolních měst, tak také ze vzdálenějších krajů.

Potenciální návštěvníky ze vzdálenějších měst a krajů by bylo vhodné oslovit například formou internetové reklamy. Zde existuje několik možností, lze využít například bannerovou, kontextovou nebo PPC (pay per click) reklamu. Záleží na finančních možnostech regionu. Chebsko by mohlo využít PPC reklamu, kdy se platí pouze za její kliknutí. On-line reklama by byla s ohledem na finanční možnosti využita především na podporu letní sezóny. Okolní města, která se nachází u tohoto regionu, by bylo vhodné oslovit například místním rozhlasem či prostřednictvím plakátů. Tato forma reklamy by byla využívána především na pozvání určité akce v regionu. Plakáty by byly umístěny na viditelných místech s pozvánkou na určité kulturní akce.

Hlavním realizátorem těchto opatření by byl Městský úřad v Chebu. Za správu webových stránek, správu facebookových stránek a tvorbu reklamy by byli zodpovědní zaměstnanci chebského úřadu a to konkrétně odboru školství, tělovýchovy a sportu, oddělení kultury a cestovního ruchu, který by spolupracoval s obcemi SO ORP Cheb.

Tabulka č. 3: Odhadnuté náklady na propagaci regionu

Zřízení webových stránek	30 000 Kč
Zřízení facebookových stránek	bezplatné
On -line reklama (duben-září)	180 000 Kč/6 měsíců
Místní rozhlas - Radio Egrensis (příležitostně pro významné akce)	4 350 Kč/týdenní propagace/15 spotů
Tisk plakátů (příležitostně pro významné akce)	13 000 Kč/300 ks (formát A1)

Zdroj: vlastní zpracování

5.1.4 Turistické balíčky

Mezi další opatření k rozvoji cestovního ruchu na Chebsku patří tvorba turistických balíčků pro návštěvníky tohoto regionu. Chebský region, respektive jeho obce nenabízí takovéto turistické balíčky. Na některých webových stránkách, například turistických informačních center lze nalézt tipy na výlety pro vícedenní pobyty, a však neuvádějí dostatečné informace nebo nejsou několik let aktualizované. Tyto turistické balíčky by nebyly vytvářeny za účelem jejich prodeje, ale sloužily by pouze k propagaci regionu. Potenciální návštěvníci si tak nemusí vytvářet vlastní program, hledat si tipy na ubytování a stravování, vše by bylo uvedeno v turistickém balíčku.

Tyto turistické balíčky by byly vytvořeny s ohledem na nabídku cestovního ruchu v regionu a na základě poptávky, to znamená na základě výsledků z dotazníkového šetření. Do turistických balíčků by byly promítnuty přednosti chebského regionu, aby přilákal

co nejvíce návštěvníků. Těmito přednostmi jsou především historické objekty, místa spojená se slavnými osobnostmi, specifická architektura, lázeňství, cykloturistika, vodní turistika, lesní porosty, přírodní parky a nabídka volnočasových aktivit. Cílem těchto balíčků je také podpořit vícedenní pobyty v regionu a určité formy cestovního ruchu. Byly by nabízeny prostřednictvím turistických informačních center, a to v podobě letáků a dále prostřednictvím webových stránek. Dále by tyto balíčky mohly být propagovány prostřednictvím sociálních sítí.

Pro tvorbu turistických balíčků je důležitá spolupráce subjektů v regionu. Především by se jednalo o spolupráci městských úřadů, obecních úřadů, turistických informačních center, majitelů ubytovacích zařízení, majitelů stravovacích zařízení a provozovatelů volnočasových aktivit v rámci celého chebského regionu. Turistické balíčky by byly primárně nabízeny prostřednictvím informačních center, webových stránek a facebookových stránek. Návštěvníci mohou využít celý produktový balíček nebo se jím mohou pouze inspirovat a využít z něj určitou část. Pro potenciální návštěvníky je tak vytvořen balíček, který garantuje kvalitu poskytovaných služeb a který jim ušetří čas v hledání a zajišťování si vlastního programu při návštěvě tohoto regionu. Každý návštěvník si může vybrat balíček dle svých osobních preferencí, který je pro něj nejzajímavější a nejvhodnější.

Turistické balíčky jsou vytvořeny pro potenciální návštěvníky chebského regionu, kteří nejsou jednodenními návštěvníky. Jsou zaměřeny na konkrétní návštěvníky. U každého turistického balíčku je uveden název společně s jeho charakteristikou. Dále pro jakou cílovou skupinu je určen, jeho délka a vhodné roční období. Obsahem produktových balíčků je celodenní program, který zahrnuje návštěvu určitých atraktivit a ceny za jejich vstup. Dále je uveden tip na ubytování s uvedenou cenou.

Turistický balíček č. 1: Víkend plný zábavy na Chebsku pro celou rodinu

Charakteristika: Tento balíček je určen pro rodiny s dětmi, kteří se chtějí dozvědět něco nového a zároveň si užít mnoho zábavy. Dopolední program je věnován poznáváním atraktivit a odpolední program je určen pro zábavu. Za tento prodloužený víkend navštíví rodina celkem 4 města v tomto regionu.

Cílová skupina: rodiny s dětmi

Období: květen - září

Délka: 3 dny (prodloužený víkend)

Program:

1. den - ubytování v hotelu v Chebu. Následuje návštěva zooparku Amerika ve Františkových Lázních, kde se nachází naučná stezka a expozice zvířat. K vidění jsou například lamy, poníci, kozy, kachny, sovy sněžné a mývalové. V areálu se také nachází dětské hřiště. Zoopark se nachází u rybníku Amerika, kde je možnost si zapůjčit loďky. Cesta od centra Františkových Lázní do zooparku Amerika je dlouhá 3 km. Rodina může využít cestu k příjemné procházce, lze také využít místního mikrovláčku, který do místa pravidelně jezdí za poplatek, popřípadě se lze do místa dostat osobním automobilem či pomocí in-line bruslí. Po návštěvě zooparku následuje pozdní oběd v místní restauraci. K večeru návštěvníci zavítají do Aquafora ve Františkových Lázních. Zde se nachází několik vnitřních a venkovních bazénů, včetně dětských bazénů, vířivky, vodní jeskyně, tobogán, venkovní skluzavky. Je zde možnost parkování a občerstvení. Večer je zakončen večeří.

2. den - dopoledním programem je návštěva Chebského hradu. Na hradě je několik zajímavostí a v letní sezóně se zde pravidelně konají nejrůznější akce pro rodiny s dětmi. Následuje procházka do centra města na Náměstí Jiřího z Poděbrad, kde se nachází i známý Špalíček. Poté rodina poobědvá v restauraci. Pokud by návštěvníci měli zájem, mohou navštívit Retro muzeum a Muzeum Cheb, které se na náměstí nacházejí. Odpoledne stráví rodina v blízkém Sportovně rekreačním areálu Krajinka, kde je několik možností volnočasového vyžití. Návštěvníci si mohou například vyzkoušet crossovou dráhu nebo lanové centrum. Mohou si zahrát pétanque, stolní tenis nebo ruské kuželky. Dále se zde nacházejí dětská hřiště. Návštěvníci si mohou půjčit různé sportovní potřeby a občerstvit se. V blízkosti přes řeku Ohře se nachází minigolfové hřiště. Po zábavném odpoledni se rodina s dětmi vrací zpět do hotelu, kde je čeká večeře.

3. den - dopoledním programem je návštěva hradu Vildštejn ve Skalné. V areálu hradu se nachází například Muzeum hasičské techniky. Pro děti je zde připraven dětský hrad a malá ZOO. Ve Skalné následuje oběd před odpoledním programem. Odpoledne zakončí rodina s dětmi svůj výlet zavítáním do Nového Drahova na ranč Eldorado. Zde je možná vyjížďka na koních do přírody nebo pro malé děti jízda na poníkovi.

Tabulka č. 4: Ceny vstupného za atraktivitu 1. balíčku

Den	Atraktivita	Ceník
1.	Lesopark a zoopark Amerika	Volné vstupné
	Aquaforum Františkovy Lázně	Základní vstupné: 130 Kč/2h/os, 200 Kč/4h/os Rodinné vstupné: 300 Kč/2h/4os, 500 Kč/4h/4os
2.	Chebský hrad	Základní vstupné: 80 Kč/os (děti do 6 let zdarma, děti 6-15 let 40 Kč) Rodinné vstupné: 190 Kč/4os
	Minigolf u Krajinky	Základní vstupné: 50 Kč/2h/os Rodinné vstupné: 130 Kč/2h/4os
3.	Hrad Vildštejn	Základní vstupné: 90 Kč/os Vstupné pro děti: 60 Kč/os
	Ranč Eldorado	Vození dětí: 150 Kč/30min/os Vyjíždka do terénu: 250 Kč/1h/os

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 5: Tipy na ubytování a stravování 1. balíčku včetně odhadu ceny

Ubytování	Hotel Monika v Chebu: 3 600 Kč/2 noci/čtyřlůžko
Stravování (oběd, večeře)	1. den oběd Pizzerie Stínadla Františkovy Lázně 1. den večeře Restaurant Monika Cheb 2. den oběd Restaurace Fortuna 2. den večeře Restaurant Monika Cheb 3. den oběd Restaurace Pod komínem Cca celkem 3 500 Kč/5x/4os

Zdroj: vlastní zpracování

Poznámka: Tento turistický balíček je vhodný pro rodiny, kteří vlastní automobil. Nicméně se nabízí náročnější možnost využití dostupné pravidelné vlakové i autobusové dopravy.

Turistický balíček č. 2: Historické kouzlo Chebska

Charakteristika: Tento balíček je určen pro typického návštěvníka chebského regionu, který sem přijíždí s partnerem nebo s přáteli za účelem poznání kulturně historických památek a přírodních atraktivit. Tento balíček nabízí jedinečné poznání historických míst v regionu.

Cílová skupina: mladí lidé, lidé středního věku

Období: duben - říjen

Délka: 4 dny

Program:

1. den - ubytování v hotelu ve Františkových Lázních. Následuje návštěva Hradu Seeberg, který se nachází ve vesnici Ostroh nedaleko Františkových Lázních, je zde několik zajímavých expozic a pravidelně se zde konají nejrůznější akce. Cestou zpět do Františkových Lázní je možné navštívit Komorní hůrku, která je považována za nejmladší činnou sopku na našem území. Poté následuje procházka po centru města Františkovy Lázně, kde se nachází například fontána, kolonáda, socha Františka a Františkův pramen. Následuje večeře v místní restauraci.

2. den - návštěvníci by strávili celý den ve městě Cheb a prošli by trasu s názvem "Cesta časem". Navštívené památky by byly řazeny dle doby jejich vzniku. Trasa by začínala u Chebského hradu, kolem řeky Ohře ke kostelu sv. Mikuláše. Cesta by dále zahrnovala návštěvu náměstí a jeho památek - Špalíček, Pachelbelův dům, Schirdingerův dům a Novou radnici. V Pachelbelově domě se nachází Muzeum Cheb a v Nové radnici je Galerie výtvarného umění v Chebu. Na náměstí se dále nachází Retromuzeum. Zde by měli návštěvníci možnost také poobědvat. Historickými uličkami by trasa pokračovala směrem k Západočeskému divadlu a zakončení by bylo v nejnověji vybudované Krajině výstavě, kde by si návštěvníci odpočinuli. Cesta by zahrnovala tři nejznámější památky v Chebu dle dotazníku (Chebský hrad, Špalíček a kostel sv. Mikuláše) a také Schirdingerův dům, který byl vyhlášen za Památku roku 2014. Večer by byl zakončen večeří a návratem do hotelu.

3. den - dopoledním programem je návštěva hrázdného statku v Milíkově, kde se nachází muzeum. Zde je pro návštěvníky připravena expozice proměn venkovského života, která zahrnuje vybavení interiéru, domácí, řemeslnický a zemědělské náčiní a drobnou zemědělskou mechanizaci. Poté se návštěvníci přesunou do nedaleké vesnice Mostov, na zámek s muzeem porcelánu. Zde se návštěvníci mohou naobědvat. Po návštěvě muzea se na zámku návštěvníci také ubytují a zbytek odpoledne a večera stráví odpočinkem u otevřeného ohně, v zámecké knihovně, procházkou nebo wellnessem. Večer je zakončen staročeskou večeří.

4. den - před odjezdem domů, čeká návštěvníky ještě jedna zastávka v tomto regionu. Návštěvníci si mohou vybrat mezi návštěvou města Skalná, kde se nachází hrad Vildštejn či návštěvou Národní přírodní rezervace SOOS nedaleko Františkových Lázní. Hrad Vildštejn nabízí prohlídku muzea hradu, středověkou hodovnu, královský sál, obřadní síň a muzeum hasičské techniky. V zámecké budově je pak možná prohlídka středověké kovárny, vězení a muzea vězeňství. Přírodní rezervace SOOS je soustavou rybníků, mokřadů, rašelinišť a slatinišť s vyvěrajícími prameny. V areálu se nachází naučná stezka zaměřená na geologii, botaniku a zoologii.

Tabulka č. 6: Ceny vstupného za atraktivitu 2. balíčku

Den	Atraktivita	Ceník
1.	Hrad Seeberg	Základní vstupné: 90 Kč/os Studenti: 70 Kč/os
2.	Chebský hrad	Základní vstupné: 80 Kč/os Studenti: 40 Kč/os
	Muzeum Cheb	Základní vstupné: 70 Kč/os Studenti: 35 Kč/os
	Galerie výtvarného umění v Chebu včetně vstupu do Retromuzea	Základní vstupné: 80Kč/os Studenti: 50 Kč/os
	Krajinná výstava	Volné vstupné
3.	Muzeum Milíkov	Základní vstupné: 30 Kč/os Studenti: 15 Kč/os
	Muzeum na zámku Mostov	Základní vstupné: 25 Kč/os Studenti: volné vstupné
4.	Hrad Vildštejn	Základní vstupné: 90 Kč/os
	Přírodní rezervace SOOS	Základní vstupné: 90 Kč/os Studenti: 70 Kč/os

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 7: Tipy na ubytování a stravování 2. balíčku včetně odhadnu ceny

Ubytování	1. - 3. den Penzion Villa Altona ve Františkových Lázních: 3 120 Kč/2 noci/dvoulůžko 4. - 5. den Zámek Mostov -1 950 Kč/1noc/dvoulůžko
Stravování (oběd, večeře)	1. den večeře Restaurace Česká Františkovy Lázně 2. den oběd U Krále Jiřího 2. den večeře Selská Jizba 3. den oběd zámek Mostov 3. den večeře zámek Mostov Cca celkem 2 000 Kč/5x/2os

Zdroj: vlastní zpracování

Poznámka: Tento turistický balíček je vhodný páry a skupiny přátel, kteří vlastní automobil.

Turistický balíček č. 3: Adrenalinový balíček

Charakteristika: Tento balíček je určen pro všechny lidi, kteří svůj čas rádi tráví aktivně. Balíček je určen pro sportovní nadšence, kteří mají rádi zábavu a dobrodružství.

Cílová skupina: mladí lidé, lidé středního věku, sportovně aktivní lidé, vhodné pro skupiny přátel

Období: duben- říjen

Délka: 4 dny

Program:

1. den - ubytování v hotelu v Chebu. Následuje návštěva Lanového centra ve sportovně rekreačním areálu Krajinka v Chebu. Návštěvníci zde mohou projít malý okruh, velký nízký okruh nebo velký vysoký okruh. Také si mohou vyzkoušet obří houpačku či volný pád. Poté se návštěvníci přesunou přes řeku Ohře na minigolfové hřiště, kde stráví zbytek odpoledne. Následuje večeře v hotelu.

2. den - dopoledním programem je návštěva Kartareny u Chebu, která je největším a nejmodernějším specializovaným závodním motokárovým okruhem v České republice. Poté následuje oběd. Odpoledne se návštěvníci vydají do Střížova u Františkových Lázních na paintball, který je vhodný minimálně pro 4 lidi. Jedná se o jedno z nejoblíbenějších

paintballových hřišť v regionu. V areálu se nachází 4 kryté haly a 3 venkovní hřiště. Po celodenním programu následuje večeře ve městě Cheb.

3. den - tento den čeká návštěvníky výlet do okolí dle vlastního výběru po turistických trasách či cyklotrasách. Pěší turistika nabízí v regionu několik značených tras. V nabídce jsou vycházkové trasy, naučné a tematické stezky. V případě výběru výletu po cyklotrasách si návštěvníci mohou zapůjčit cyklistická kola v půjčovně kol Českých drah (ČD) v Chebu či ve Františkových Lázních. V regionu je v nabídce několik cyklostezek. Pro návštěvníky by byly připraveny mapy s vyznačenými trasami a zajímavými zastávkami. Po celodenním výletu by následovala večeře. Příznivci bowlingu by ve večerních hodinách navštívili Sport Relax Buky ve Střížově.

4. den - dopoledním programem před odjezdem by byla návštěva Aquafora ve Františkových Lázních. Zde se nachází několik vnitřních a venkovních bazénů, vířivky, vodní jeskyně, tobogán a venkovní skluzavky. Je zde možnost parkování a občerstvení.

Tabulka č. 8: Ceny vstupného za atraktivitu 3. balíčku

Den	Atraktivita	Ceník
1.	Lanové centrum v Krajince	Základní vstupné: velký okruh: 190 Kč/os Základní vstupné: malý okruh: 90 Kč/os
	Minigolf u Krajinky	Základní vstupné: 50 Kč/2h/os
2.	Kartarena u Chebu	Půjčení motokáry: 220 Kč/8min, 300 Kč/13min
	Paintball	Standardní výbava: 450 Kč/os
3.	Půjčení kol u ČD	250 Kč/1den/os
	Bowling v Sport Relax Buky	200 Kč/1hodina/1 dráha
4.	Aquaforum Františkovy Lázně	Základní vstupné: 130 Kč/2h/os, 200 Kč/4h/os

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 9: Tipy na ubytování a stravování 3. balíčku včetně odhadu ceny

Ubytování	Penzion Marika v Chebu: 5 400 Kč/3 noci/dvoulůžko
Stravování (oběd, večeře)	1. den večeře Restaurace Hannibal 2. den oběd Restaurace Daangelo 2. den večeře Restaurace U Kata 3. den večeře Restaurace Hannibal

	Cca celkem 1 800 Kč/4x/2os
--	----------------------------

Zdroj: vlastní zpracování

Poznámka: Tento turistický balíček je vhodný páry a skupiny přátel, kteří vlastní automobil.

5.2 Zřízení destinační společnosti

Marketingové aktivity SO ORP Cheb v oblasti cestovního ruchu realizují obce převážně samostatně nebo v rámci některých sdružení. Pro destinaci jako takovou nejsou marketingové aktivity v oblasti cestovního ruchu, kultury a volnočasových aktivit koordinované a provázané mezi jednotlivými obcemi. Společné marketingové činnosti v oblasti cestovního ruchu by mohly zvýšit povědomí o celém chebském regionu a zvýšit návštěvnost jeho atraktivit a akcí. Důležitá je také spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem v rámci regionu.

Opatřením by bylo zřízení destinačního managementu pro celý chebský region. Hlavním úkolem destinační společnosti by bylo realizovat aktivity, které by směřovaly k rozvoji cestovního ruchu na Chebsku. Destinační management by měl zajistit koordinaci a spolupráci poskytovatelů služeb cestovního ruchu v regionu. V destinační společnosti by vznikala a byla posílena komunikace a spolupráce mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem. Jednalo by se o spolupráci městských úřadů, obecních úřadů, turistických informačních center, cestovních kanceláří, cestovních agentur, vlastníky ubytovacích zařízení, vlastníky stravovacích zařízení a provozovatelů volnočasových aktivit v rámci celého chebského regionu. Pro zřízení destinační agentury by musel být zajištěn systém fungování, personální kapacity a také systém financování.

Díky zřízení destinačního managementu by mohla být posílena konkurenceschopnost regionu jako celku. Jednotné vystupování by mohlo vést k vybudování vlastní značky regionu a k budování image regionu. Zajistila by koordinaci aktivit v regionu. Potenciální návštěvníci by byli dostatečně informováni o nabídce atraktivit, volnočasových aktivit a služeb cestovního ruchu prostřednictvím efektivní propagace. Destinační společnost by řídila společné marketingové aktivity včetně společné propagace regionu. Tím by se zvýšilo také povědomí o regionu, zvýšila by se turistická atraktivita regionu a byla by i vyšší návštěvnost celého regionu. Vzájemná spolupráce by

mohla vést ke zvýšení efektivnosti řízení cestovního ruchu a k získávání většího množství finančních prostředků. Dále by měla na starosti udržitelný rozvoj území. Destinační společnost by také vytvořila ucelenou nabídku atraktivit a akcí regionu. Vytvořením destinační společnosti by byl lépe využit potenciál kulturně historických, přírodních a společenských atraktivit Chebska. Vytvořila by specifické produkty, které by chebský region odlišoval od jiných oblastí a zvýšil tak jeho atraktivitu. Tyto produkty by byly vytvořeny pro určité cílové skupiny, které by zaváděla na trh.

Název společnosti: Destinační společnost Chebsko

Předpokládaný vznik: rok 2019

Personální obsazení: ředitel společnosti, asistent ředitele společnosti, manažer komunikace, finanční manažer

Pracovní náplň ředitele společnosti:

- personální obsazení společnosti
- naplnění a odpovědnost za stanovené cíle
- komunikace se zastupiteli jednotlivých obcí
- delegování kompetencí
- zadávání úkolů a jejich kontrola
- rozhodování o projektech v oblasti rozvoje cestovního ruchu
- stanovení výhledů do budoucna

Pracovní náplň asistenta ředitele společnosti:

- administrativní činnost
- organizování schůzek a porad
- práce s daty

Pracovní náplň manažera komunikace:

- komunikace s veřejností a médii
- zajišťování komunikace mezi partnery
- marketing a PR podpora projektů
- tvorba marketingových plánů a produktů
- realizace propagace a reklamních kampaní
- distribuce propagačních materiálů

Pracovní náplň finančního manažera:

- finanční plánování a analýza
- navržení způsobu financování činností a projektů
- účtování a finanční kontrola

Pro efektivní fungování destinační společnosti je důležité zajistit určitou finanční stabilitu, která je předpokladem pro získávání finančních zdrojů. Nutností je zajistit dlouhodobé příjmy důležité pro financování jejího provozu, ale také získávání zdrojů pro realizaci plánovaných činností. Následně jsou uvedeny možnosti financování destinační společnosti.

Možnosti financování:

- dotační fondy EU
- národní granty, dotace a programy (Národní program podpory CR v regionech 2016-2020)
- fondy krajů
- příspěvky z rozpočtů obcí
- členské příspěvky
- příspěvky podnikatelských subjektů v regionu spolupracujících s destinační společností
- příjmy z vlastní činnosti
- sponzorské dary

Destinační společnost bude muset vynaložit náklady na svůj provoz a různé činnosti. Výše osobních nákladů, tedy vynaložených finančních prostředků pro zaměstnance jsou ročně odhadnuty na 1 700 000 Kč. Náklady na realizování činností destinační agentury by byly vyčísleny podle konkrétních plánů. Náklady na jednotlivé činnosti a plánované programy se mohou pohybovat v řádech tisíců až několika milionů.

6 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo na základě analýzy nabídky a poptávky navrhnout možnosti rozvoje cestovního ruchu na Chebsku.

Nejprve byla zpracována teoretická část, která nabízí vhled do odborné problematiky cestovního ruchu. Teoretické poznatky podpořily praktickou část práce, kde byla provedena analýza nabídky a poptávky cestovního ruchu na Chebsku. Analýza nabídky zahrnuje analýzu lokalizačních, selektivních a realizačních předpokladů cestovního ruchu v regionu. Analýza poptávky byla zpracována na základě dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 200 respondentů. Díky získaným informacím byl zhodnocen současný stav cestovního ruchu v chebském regionu. Byly zjištěny nedostatky, které mohou mít negativní vliv na rozvoj cestovního ruchu v tomto regionu. V závěru je naplněn cíl této práce, kde jsou navržena opatření, která by mohla vést k rozvoji cestovního ruchu na Chebsku.

Chebsko má předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Nachází se zde důležité aspekty pro jeho rozvoj, mezi které patří například přírodní atraktivity, historické památky, lázeňství, nabídka volnočasových a sportovních aktivit. Mezi další přednosti chebského regionu, které jsou podstatné pro jeho rozvoj, jsou cyklistické trasy, turistické trasy, přírodní parky, lesní porosty, vodní plochy a kempy určené k rekreaci, místa spojená se slavnými osobnostmi, specifická architektura, kulturní zařízení a některé významné kulturní akce. Chebskem také vede řeka Ohře, která je vhodná pro vodní turistiku. Region je dále významný svou polohou pro dopravu.

Výzkum ukázal, že při hodnocení určitých charakteristik města respondenty převládalo kladné hodnocení. Návštěvníci byli spokojeni zejména s kulturním vyžitím, péčí o památky, sportovním a volnočasovým vyžitím a orientačním značením v regionu. Nespokojeni byli především s propagací regionu a parkováním. Ve většině případů by však doporučili návštěvu regionu svým známým a příbuzným.

Doporučení k rozvoji cestovního ruchu se týká především propagace, která, jak se ukázalo při výzkumu, není dostatečná. Na propagaci by měly spolupracovat všechny obce v tomto regionu, aby byla jednotná. Společná propagace obcí by pak mohla vést ke zlepšení povědomí celého regionu a také ke zvýšení jeho návštěvnosti. K propagaci

celého regionu a jeho produktů by bylo vhodné využít zejména internetu, a to společných webových stránek a sociálních sítí. Dále by mohlo být využito reklamy a to především prostřednictvím internetu, rozhlasu a plakátů.

Dalším návrhem by bylo vytvořit tzv. turistické balíčky pro návštěvníky regionu, které by byly vytvořeny za účelem propagace, ne však prodeje. Tyto turistické balíčky by potenciálním návštěvníkům ušetřily čas věnovaný k vytváření vlastního programu. Navíc by zde byl uveden tip na ubytování a stravování společně s odhadnutými náklady. Každý balíček by garantoval kvalitu poskytovaných služeb. Návštěvníci mohou využít celý produktový balíček nebo se jím mohou pouze inspirovat a využít z něj určitou část. Každý návštěvník by si mohl vybrat balíček dle svých osobních preferencí, nebo by mohl několik balíčků kombinovat. Balíček by byl sestaven tak, aby do regionu přilákal co nejvíce návštěvníků. Cílem těchto balíčků je také podpořit vícedenní pobyty v regionu a určité formy cestovního ruchu.

Mezi další opatření pro rozvoj cestovního ruchu na Chebsku by bylo vytvoření destinační společnosti. Jedním z důvodů zřízení takovéto společnosti je, že v regionu nejsou marketingové aktivity v oblasti cestovního ruchu, kultury a volnočasových aktivit koordinované a provázané mezi jednotlivými obcemi. Společné marketingové činnosti v oblasti cestovního ruchu by mohly zvýšit povědomí o celém chebském regionu a zvýšit návštěvnost jeho atraktivit a akcí. Hlavním úkolem destinační společnosti by bylo realizovat aktivity, které by směřovaly k rozvoji cestovního ruchu na Chebsku.

Dále by bylo vhodné řešit problém s parkováním osobních automobilů, a to především ve městě Františkovy Lázně. Někteří dotazovaní uvedli, že v tomto regionu je nedostatek veřejných toalet a také odpadkových košů na turistických trasách. Dále by přivítali více míst k sezení a kulturních akcích.

Všechna doporučení byla sestavena na základě nabídky a poptávky cestovního ruchu tak, aby přispěly k rozvoji cestovního ruchu na Chebsku. Realizace návrhů závisí především na finančních možnostech regionu. Finanční prostředky by bylo vhodné získat především z dotačních fondů v rámci operačních programů na podporu cestovního ruchu.

Chebský region má předpoklad pro rozvoj cestovního ruchu. Disponuje řadou zajímavostí. Měl by i nadále využívat svého potenciálu a využívat své přednosti, aby do regionu přilákal co nejvíce návštěvníků, zvýšil jeho atraktivitu a podpořil vícedenní

pobyty. Je třeba se zaměřit jednotlivě na různé skupiny zákazníků, resp. návštěvníků, protože každý má jiné preference a každý upřednostňuje jiné formy cestovního ruchu. Je důležité sledovat trendy cestovního ruchu, současné požadavky návštěvníků a přizpůsobovat tomu nabídku potenciálním zákazníkům, aby měli zájem do regionu zavítat. Na druhé straně by region měl nadále udržovat a chránit přírodní a kulturně historické objekty a zajistit udržitelný rozvoj cestovního ruchu v této oblasti.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2007. 205 s. ISBN 80-7168-901-7.

FORET, Miroslav a Věra FORETOVÁ. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001. 178 s. ISBN 80-247-0207-X.

FRANCOVÁ, Eva. *Cestovní ruch*. 1.vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 119 s. ISBN 80-244-0719-1.

GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent RITCHIE. Brent. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. 1. vyd. Brno: BizBooks, 2014. 545 s. ISBN 978-80-265-0298-2.

HAMARNEHOVÁ, Iveta. *Geografie turismu: mimoevropská teritoria*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 219 s. ISBN 978-80-247-4430-8.

HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. 223 s. ISBN 80-7168-948-3.

IDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch I*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-245-0799-4.

INDROVÁ, Jarmila, Petr HOUŠKA a Zdenka PETRŮ. *Kvalita ve službách cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2011. 169 s. ISBN 978-80-245-1766-7.

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012. 313 s. ISBN 978-80-247-4209-0.

KIRÁĽOVÁ, Alžbeta. *Marketing: destinace cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003. 173 s. ISBN 80-86119-56-4.

KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 206 s. ISBN 978-80-247-4603-6

KOTLER, Philip a kol. *Moderní marketing*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2.

NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8.

PAGE, Stephen. *Tourism management: managing for change*. 3. vyd. Amsterdam: Elsevier, 2009. 578 s. ISBN 978-1-85617-602-6.

PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.

PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 207 s. ISBN 978-80-247-3749-2.

PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.

RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch (soubor studijních materiálů)*. 2. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2007. 81 s. ISBN 978-80-87071-44-1.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

VAŠTIKOVÁ, Miroslava. *Marketing služeb: efektivně a moderně*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. 268 s. ISBN 978-80-247-5037-8.

VYSTOUPIL, Jiří a kol. *Základy cestovního ruchu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 119 s. ISBN 80-210-4167-6.

Elektronické zdroje

CZECHTOURISM. *Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku* [online]. ©2005-2016. [cit. 2016-05-13]. Dostupné z: <<http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. SO ORP Cheb – Mapa správního obvodu obce s rozšířenou působností Cheb [online]. 2013. [cit. 2016-06-20]. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/documents/11244/41575900/ORP4102.jpg/2dec8f38-a40a-4677-95d4-558a76c95937?version=1.1&t=1459321236010>>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Správní obvody – Mapa správních obvodů Karlovarského kraje [online]. 2016. [cit. 2016-06-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/spravni_obvody>.

EUREGION EGRENSIS. Mapa sdružení – Mapa Euregia Egrensis [online]. 2016. [cit. 2016-09-09]. Dostupné z: <<https://www.euregio-egrensis.org/pictures/3046e8161ee56323432e72748cf23dfc.jpg>>.

MIKROREGION CHEBSKO. Mapa měst a obcí regionu – Mapa Mikroregionu Chebska [online]. ©2010. [cit. 2016-09-09]. Dostupné z: <<http://www.chebsko.net/mapa-regionu/>>.

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM. Karlovarský kraj – Mapa České republiky s vyznačením Karlovarského kraje [online]. ©2012 -2016. [cit. 2016-06-20]. Dostupné z: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj>>.

UNWTO. Tourism Satellite Account [online]. 2011. [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://statistics.unwto.org/sites/all/files/pdf/unwto_tsa_1.pdf>.

WTO. The canadian experience in developing and using the tourism satellite account [online]. 1999. [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <https://www.wto.org/english/tratop_e/serv_e/nicepaper_e.pdf>.

Seznam zkratk

CR: cestovní ruch

SO ORP : správní obec s rozšířenou působností

TIC: turistické informační centrum

UNWTO: Světová organizace světového ruchu

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Mapa České republiky s vyznačením Karlovarského kraje	30
Obrázek č. 2: Mapa správních obvodů Karlovarského kraje	31
Obrázek č. 3: Mapa správního obvodu obce s rozšířenou působností Cheb	31
Obrázek č. 4: Mapa Mikroregionu Chebska	46
Obrázek č. 5: Mapa Eurgia Egrensis	47

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Věkové složení respondentů	12
Tabulka č. 2: Nejvíce navštěvované akce a atraktivity v regionu	57
Tabulka č. 3: Odhadnuté náklady na propagaci regionu	67
Tabulka č. 4: Ceny vstupného za atraktivity 1. balíčku	70
Tabulka č. 5: Tipy na ubytování a stravování 1. balíčku včetně odhadu ceny	70
Tabulka č. 6: Ceny vstupného za atraktivity 2. balíčku	72
Tabulka č. 7: Tipy na ubytování a stravování 2. balíčku včetně odhadu ceny	73
Tabulka č. 8: Ceny vstupného za atraktivity 3. balíčku	74
Tabulka č. 9: Tipy na ubytování a stravování 3. balíčku včetně odhadu ceny	74

Seznam grafů

Graf č. 1: Dokončené vzdělání respondentů	53
Graf č. 2: Odkud respondent přicestoval	53
Graf č. 3: S kým respondent cestuje	54
Graf č. 4: Délka návštěvy regionu	55
Graf č. 5: Návštěva regionu	55
Graf č. 6: Zdroje informací o regionu	56
Graf 7: Motivy návštěvy chebského regionu	57
Graf č. 8: Hodnocené charakteristiky regionu respondentem	58
Graf č. 9: Spokojenost respondentů	60
Graf č. 10: Návštěva regionu v budoucnosti	60
Graf č. 11: Doporučení návštěvy regionu	61

Příloha

Dotazník

Dobrý den, jmenuji se Isabel Zýková a jsem studentkou Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze. Ve své diplomové práci se zabývám výzkumem poptávky cestovního ruchu na Chebsku, a proto bych Vás chtěla touto cestou požádat o vyplnění tohoto dotazníku. Odpovědi na otázky vám zaberou 5 minut času. Vyplněné údaje jsou zcela anonymní a budou sloužit pouze jako základ pro vypracování mé diplomové práce. Děkuji Vám za váš čas a za vaši spolupráci.

1. S kým jste chebský region navštívil/a?

- a) s partnerem/kou a s dětmi
- b) s přáteli/ s partnerem/kou/ s jinými členy rodiny (bez dětí)
- c) sám
- d) v rámci organizovaného zájezdu

2. Délka vaší návštěvy je:

- a) bez přespání
- b) 1-2 noci
- c) 3-7 nocí
- d) 8 a více nocí

3. Jaký je převažující důvod vaší návštěvy v tomto regionu?

- a) poznání historických památek a přírodních atraktivit
- b) kulturní akce, zábava
- c) rekreace, odpočinek
- d) turistika, sport
- e) návštěva známých/příbuzných
- f) lázeňská léčba
- g) jiné

4. Jak hodnotíte následující charakteristiky chebského regionu? (Známkuje jako ve škole: 1 - výborně, 2 - velmi dobře, 3 - dobře, 4 - dostatečně, 5 - nedostatečně, popř. 0- nemohu hodnotit)

	Známka
Kulturní vyžití	
Péče o památky	
Sportovní a volnočasové vyžití	
Atraktivita regionu	
Čistota prostředí	
Propagace	
Dostatek informací	
Orientační značení	
Služby informačního centra	
Parkování	
Dopravní dostupnost	
Nákupní možnosti	
Cenová hladina	

5. S jakými nedostatky jste se při návštěvě tohoto regionu setkal/a?

.....

6. Co hodnotíte pozitivně během vaší návštěvu v regionu?

.....

7. Jaké atraktivity nebo akce jste v regionu navštívili/a ?

Chebský hrad
Hrad Seeberg
Kostel sv. Mikuláše
Kostel Zvěstování Panny Marie s Křížovou chodbou
Muzeum Cheb
Městské muzeum Františkovy Lázně
Galerie umění v Chebu
Špalíček
Nová kolonáda a socha Františka
Fijo
Chebské dvorky
Noc kostelů
Přírodní rezervace SOOS
Komorní hůrka
Jiné
Jiné

8. Kde jste čerpal/a informace o chebském regionu? (Můžete zakroužkovat více možností)

- a) tisk
- b) internet
- c) rozhlas
- d) od známých/příbuzných
- e) turistické informační centrum
- f) cestovní kancelář/ agentura
- g) nepamatuji si, informace o regionu znám již delší dobu
- h) jiné

9. Splnila návštěva regionu vaše očekávání?

- a) realita byla vyšší než mé očekávání
- b) realita se shodovala s mým očekáváním
- c) realita byla nižší než mé očekávání

10. Kolikrát jste chebský region navštívil/a?

- a) poprvé
- b) 2 krát - 4 krát
- c) více než 5 krát

11. Plánujete navštívit chebský region i v budoucnosti?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne
- e) nevím

12. Doporučil/a byste svým známým a příbuzným návštěvu tohoto města?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne
- e) nevím

Nakonec Vás prosím o uvedení několika charakteristik o vaší osobě pro účely statistického zpracování.

13. Pohlaví:

- a) žena
- b) muž

14. Věk:

- a) méně než 18 let
- b) 18- 25 let
- c) 26- 35 let
- d) 36-45 let
- e) 46- 55 let
- f) 56- 65 let
- g) 66 a více

15. Jaké je vaše dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) střední odborné učiliště
- c) středoškolské s maturitou
- d) vysokoškolské

16. Do regionu jste přicestoval/a z :

- a) Hlavní město Praha
- b) Středočeský kraj
- c) Jihočeský kraj
- d) Plzeňský kraj
- e) Karlovarský kraj
- f) Ústecký kraj
- g) Liberecký kraj
- h) Královéhradecký kraj
- i) Pardubický kraj
- j) Kraj Vysočina
- k) Jihomoravský kraj
- l) Olomoucký kraj
- m) Moravskoslezský kraj
- n) Zlínský kraj